KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No. 11-12, Vol. 22., listopad-prosinec--November-December 1998.

Rakousko – hlas Evropy ve světě

Od 1. července 1998 politiží Evropa na Rakousko. Půl roku mu Rakousko předsednictví v EU a stalo se tak mluvčím Evropy ve světě. Kancléř Viktor Klima prohlásil: „Chceme v tomto půlročním období našeho předsednictví přivést Evropu o krůček dále".

60 000 občanů přišlo na Heldenplatz společně slavit tuto událost v čele s rakouským prezidentem Thomasem Klestilem a mnoha dalších hosti z Evropské Unie v Bruselu.

Musí být politickou povinnosti se v prvé řadě věnovat problému nezaměstnanosti. V prosinci budou v Evropské radě předloženy národní plány pro potlačení nezaměstnanosti.

V managementu Evropské Unie musíme stanovisko Unie u všech mezinárodních organisacích a konferencích objasnit. Celkem budou 40 zasedání ministerské rady, 1.500 zasedání pracovních skupin, které Rakousko povede. Jenom při vrcholném jednání 11. a 12. 1998 prosince ve Vídni se očekává 15 000 mezinárodních hostí, z toho 3.500 zástupců tisku a televize. Finanční záležitosti kryje 21 oficiálních sponsorů z Evropské Unie. Předběžné výdaje předsednictví v EU se odhaduje na 300 mil. öS. Pro příští rok je připraveno 50 mil. öS. Ministerstva, spolkové země, obce a města převezmou částečné výdaje.

Předsednictvo v EU je také pro Rakousko významnou událostí a chce se ukázat v plném lesku. Mnoho zábavných a kulturních podniků bude uskutečněno. Co si myslí domácí obyvatelstvo? Dle poptávky u (market institutu) 46% Rakušanek a Rakušanů považují předsednictvo v EU za výhodné, 63% z počtu 500 tázaných osob je toho názoru, že rakouská vláda tyto důležité události zvládne.

Kurier

"Naše Hlasy", Toronto, Centennial issue, May 67:

MORAVIAN BRETHERN

The Battle of the White Mountain, which had had such a decisive effect on Prince Rupert's life, was also of great significance in the development of the second important influence on Canada. The Moravian Brethren, a Protestant communion founded after the martyrdom of John Hus in 1415, was driven into exile following the victory of the Roman Catholic forces in the Battle of the White Mountain. Led by their great Bishop John Comenius, the Brethren settled in Poland and in Saxony. Over the years, of course, they attracted many members who were not born in Bohemia or Moravia, and in 1727 at Hernhut, Saxony, a renewed Moravian Church was formed with strong German influence.

From the beginning the new church was interested in foreign missions. The first Moravian mission was established in 1732 — to the Negroes in the West Indies. In the next year or two missionaries were sent to the Eskimos in Greenland, the Indians in Georgia, Pennsylvania and New York state, and the Negroes in North Carolina.

The Moravians' first attempt to establish a mission in Canada was made in 1752. It was an utter failure. With high hopes and a prefabricated mission house four Brethren sailed from London to settle among the Eskimos on the coast of Labrador. When they arrived they were received amicably but shortly afterwards one of the missionaries, the captain of the ship, and five members of the crew were murdered. Because there were not enough sailors left to take the ship back to Europe, the remaining missionaries returned to help them. Thus ended the first unhappy venture of the Moravian Brethren in Canada.

Twenty years later a more successful attempt was made to establish missions in Labrador. A group of eleven Brethren, three of them accompanied by their wives, arrived in Labrador after an exhausting two-months voyage across the Atlantic in a small sailing ship. Like their whole communion these pioneers represented many nationalities, but among them there was at least one, John Schneider, who was actually born in Moravia. Their lives in Labrador were unbelievably difficult. When they were building their house it was necessary, as one of them said, to work with one hand and hold a weapon in the other, so much was the European distrusted by the Eskimos. This bad feeling, caused by the unscrupulousness and avarice of the early traders, was gradually overcome by the Moravians. By 1800 they had three stations in Labrador and had baptized 110 converts. Their missions continued to grow; their work among the barren rocks and reefs of Labrador will never be forgotten

Meanwhile the Moravian missions to the Delaware Indians in the United States were becoming part of the battlefield, first in the French and Indian War and then in the American Revolution. The missionaries pushed further inland into Ohio, until they were finally offered 25,000 acres on the Thames River in Ontario by the British Government Here they brought the converted Delaware Indians in 1792, and here they founded a settlement which they called Fairfield. The settlement prospered; a village was built around the church and it seemed as if the troubles of the mission were over at last. But once more war threatened, and the Moravian missionaries and their flock found themselves once more squarely in the path of clashing armies. On October 5, 1813, the American and British forces met at Fairfield, and in the ensuing Battle of Moraviatown the village was destroyed. All of the devoted work of the past twenty years was gone in a couple of hours, while the missionaries and their Indians became homeless once again. The refugees wearily trekked across Ontario, finally camping near the shores of Lake Ontario for the duration of hostilities.

After the close of the War of 1812, however, they returned to their old lands on the Thames. A new village was built across the river from the blackened ruins of the old. As the years passed, New Fairfield on the Thames flourished. The original log church built after the war was replaced by a handsome frame one, still in use. The mission was maintained by the Moravian Brethren until 1902, when it was taken over by the Methodist, now the United Church

Among the ice and rocks of Labrador, in the green valley of the Thames of Ontario, rest the remains of devoted Moravian Brethren, who came so far and who suffered so much to bring their faith to the native peoples of Canada

SKOTSKÝ

Setkají se dva Skoti

– Slyšel jsem, že se oženil. Ale nevidím u tebe na ruce žádný prstýnek"

– Ano, oženil jsem se. Ale tento týden mám prstýnek manželka.

Havel nechápe hrůzu z Ruska

Praha (ČTK) - Prezident Václav Havel získal při své návštěvě USA dojem, že Američané mají nepochopitelnou hrůzu z Ruska. "Furt mluvili o jeho atomovém arzenálu, jako by nevěděli, že ty rakety většinou nelze odpálit, protože jsou zrezavělé s dávno prošlými garančními lhůtami," řekl prezident v Českém rozhlase.

Těšín není český, říká městský radní

Český Těšín (asr) - Člen zastupitelstva Českého Těšína za ODA Martan Sedlaczek navrhl vypustit z názvu města slovo Český. "Logicky vzato - název není správný, neboť mezi Těšínem a Čechami leží ještě jedna země, a to Morava," prohlásil.

Ministři chtějí usnadnit kontakt Čechů a Slováků

Čejkovice (vc) - Čeští občané budou moci od neděle žádat o dlouhodobý pobyt na území našich východních sousedů přímo na Slovensku. Nebudou se tak muset obracet na slovenský zastupitelský úřad v České republice. Při svém prvním setkání s ministrem vnitra Václavem Grulichem o tom včera informoval v Čejkovicích na Hodonínsku jeho slovenský protějšek Ladislav Pittner.

Grulich informoval o připravovaných změnách zákona o nabývání státního občanství pro bývalé občany České republiky, kteří o ně přišli po rozdělení Československa. "S ministry jsme dospěli k rozhodnutí zavést dvojí občanství pro ty, kteří byli postiženi rozdělením republiky," uvedl Grulich. Slovenská strana tuto možnost připouští už od rozdělení federace.

Před padesáti lety jsem připlula do USA, vzpomíná Albrightová

Washington (ČTK, Reuters) - Přesně padesát let po příchodu do USA ministryně zahraničí Madeleine Albrightová v úterý zopakovala svou přísahu věrnosti Spojeným státům, a to společně s 97 novými americkými občany. S rukou na srdci vedla dojatá československá rodačka, doprovázená sestrou Kathy, skupinu osob z 31 zemí při skládání slibu loajality.

"Dnešek znamená nový začátek ve vašich životech," oslovila je Albrightová, která nyní vykonává nejvyšší funkci, jakou kdy v USA získala žena, při krátkém ceremoniálu v soudní budově ve Washingtonu.

Dne 11. listopadu 1948 přijela tehdy jedenáctiletá Albrightová do USA s rodiči, sestrou a bratrem, "kolem sochy Svobody jsme dorazili parníkem do newyorského přístavu, se slzami v očích, s nadějí v našich srdcích," jak sama řekla. O devět let později Albrightová dostala americké občanství.

Rodina Josefa Korbela, československého diplomata a otce Albrightové, odešla do USA poté, co v Československu převzali moc komunisté Korbelovi tak emigrovali podruhé, neboť již za druhé světové války žili v Británii, kam se uchýlili před nacisty.

"Americký národ nás šlechetně přivítal, dal nám pocit, že jsme zde doma, a umožnil nám, abychom vyrůstali ve svobodě. A za to budeme vždy vděční," řekla Albrightová. Zároveň ostře odsoudila snahy těch, kteří se snaží přistěhovalectví omezit. "Existují i tací, kteří se domnívají, že v ten samý den, kdy jejich vlastní rodiny vystoupí z paluby lodi či letadel, by se měly dveře do Ameriky hned zabouchnout. Modleme se, aby takový den nepřišel," řekla jedenašedesátiletá šéfdiplomatka USA.

Jeden z nových občanů, Feleke Kassa, který je uprchlíkem z Etiopie, řekl Albrightové, že "jen v Americe se může uprchlík z Afriky setkat s ministryní zahraničí".

"Jen v Americe se může dívka, která uprchla ze střední Evropy, stát ministryní zahraničí," zněla odpověď Albrightové.

Kanadský velvyslanec navštívil Plzeň

PLZEŇ (gal) - Na oficiální návštěvu s cílem poznat podnikatelské aktivity západočeské metropole přijel v do Plzně velvyslanec Kanady Ronald Halpin s chotí. Jak velvyslanec před setkáním s primátorem Plzně Zdeňkem Proskem uvedl, Plzeň je atraktivní z hlediska budoucích investic a navázání spolupráce mezi zdejšími a kanadskými podnikateli. Hlavním tématem jednání byla ekonomická situace města, jeho hospodářský rozvoj a možnosti pro budoucnost. Proto Ronald Halpin navštívil rozvíjející se závod Panasoniku na Borských polích. Našel si ale i čas na kulturu. Kromě pivovarského muzea se zúčastnil společně se Zdeňkem Proskem i koncertu rockových legend v Divadle Čas. Na delším setkání se velvyslanec dohodl s primátorem u příležitosti letošního Běhu Terryho Foxe, který R. Halpin odstartoval.

Češi konečně míří do unie

Pokud jsou čeští občané aspoň tak schopni a přičinliví jako Portugalci a Irové, pak od včerejška stojí na přímé cestě k éře hospodářské prosperity, jakou dosud nepoznali. Po letech snažení totiž zahájili jednání o připojení k nejmocnější a nejbohatší části Evropy. K té části Evropy, kde ani velké problémy jako nezaměstnanost a zánik celých odvětví nevedou k hmotnému strádání lidí.

Na cestě do unie bude nutné změnit mnohé - v zájmu členství, ale zejména v zájmu Čechů samých.

Obzvlášť různé nešvary jako nespolehlivost, rozkrádání, dvojí metr pro cizince či politické lajdáctví musí zmizet. Volný trh a salony unie se sotva otevřou těm, kdo se jich nedokáží zbavit.

Vstup do Evropské unie však bude vyžadovat mnohem více než jen důkaz, že vskutku existují příslovečné zlaté české ručičky a že jsme ještě nepřišli o veškerou slušnost a soliditost.

Češi, politici i občané, budou muset pochopit, že solidarita a spolupráce jsou v unii více než jen prázdná slova. I když každý "Evropan" v unii pečlivě sleduje vlastní prospěch, každý z nich ví, že i nejposvátnější národní zájem má své meze. Tou mezí je existence a řádné fungování unie. Proto je nutné se naučit, že jako člen EU se nelze starat jen o sebe sama - stejně tak je třeba věnovat pozornost jiným a respektovat jejich problémy.

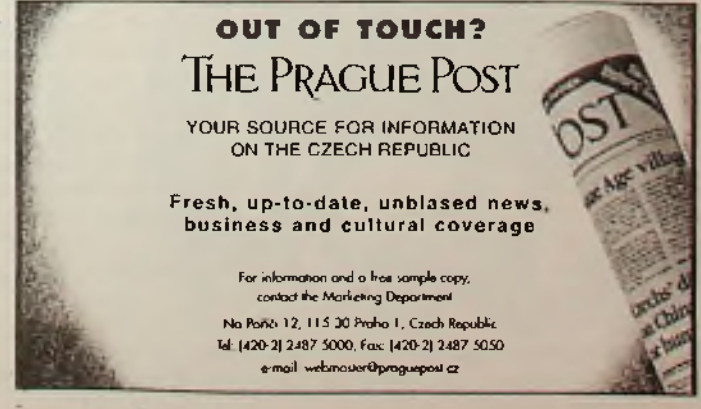
Po takovém výčtu se může zdát, že cesta do unie bude pěkně dlouhá, a že času je tedy dost. Různé signály z unie mohou tento pocit ještě zesilovat. Ale budoucnost nezávisí jen na počtu překážek, ale i na sebedůvěře a vnitřní jistotě lidí a národů.

I když to může být trpké, tady bude muset Praha brát lekci od Budapešti. Pro Maďary, které unie všeobecně chválí a kteří pro svůj vstup také dělají vše, zatím neexistuje jiné datum vstupu než rok 2002. Česká vláda by měla stejně razantně prosazovat to datum, jež si sama vytkla, rok 2003. A to nejen v unii, ale zejména doma

MICHAL MOCEK

ČSA zvyšují zisky

PRAHA - Hrubý zisk 639 miliónů korun vykázaly za prvních devět měsíců roku České aerolinie. Očekávaný zisk by měl odvrátit hrozbu konkursu. Ten firmě hrozí, protože ztráta z minulých let přesáhla o čtyři procenta základní jmění podniku.

Novomanželé Mirko a Jana Janečkovi děkují vděčně touto cestou všem přátelům, kteří jim poslali gratulace v té či oné formě.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE .
Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel. /905/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	*$ 19:00*
USA, jako tiskopis ...	*$ 22:00*
zámoří, jako tiskopis ...	*$ 24:00*
USA, letecky ...	*$ 28:00*
zámoří, letecky ...	*$ 34:00*

Čtenářům v České republice: Dobrovolné předplatné lze zaslat na: Pavel Svoboda, Na Vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

Nový dům známého našeho zubního lékaře Jiřího Začala a jeho paní Jarmily z Popovic /1096 Feeley Ct., Mississauga, Ont. L5J 4S5, tel. ordinace 823-4844, byt: 823-6875/, je v jakémsi malém údolíčku: vedle potok, velká zahrada je ve stínu pod pěknými stromy, kolem žádný autoprovoz, květiny a keře se mají " k světu", zkrátka někdy jsem si říkal, že až Začalovi uspořádají "Open house" /Den otevřených dveří/, že by to bylo nejlepší v létě. Na zahradě by se mohlo procházet několik set šťastných pacientů populárního zubního lékaře. Další atrakcí by jistě bylo, že by to byli lidé ze všech koutů světa. Konečně jsem se dočkal: na popud paní Jarmily se "mejdan" konal, ale až 21. listopadu, kdy už bylo venku trochu chladno. Všelijakých lahůdek bylo v obou obývacích pokojích moc, ale účastníci setkání v počtu asi 30ti se pokoušeli vtěsnat jen do menší kuchyně. Směsice původu byla velká a lidé zajímaví. Malé Spojené národy. Náš reportér tam zachytil tuto zajímavou pětici: zleva- Jarmila Začalová, roz. Kočířová, pak návštěvnice z Roztok u Prahy, manželé Jana Škarecká a David Colwell a hostitel dr. Jiří Začal, který se má brzy stát presidentem místního ROTARY KLUBU. Jana Škarecká se narodila v Praze, hudbu a komposici studovala v různých zemích a je předsedkyní Association of Can. Women Composers. David je také skladatel a učí na Royal Cons. of Music. MJ

OSOBNĚ

Poznámky k svatbě Mirka Janečka: /Pronesené při kávě a dortu v suterénu kostela./

Když mne před několika týdny náš pan ženich žádal, abych na jeho svatbě řekl několik slov, varoval jsem ho, že je to pro něho velké riziko, poněvadž toho o něm vím hrozně moc- na příklad i to, že když jsme přišli do Kanady, pracovali jsme spolu na dráze, ve spacích vozech, a čistili cestujícím boty. Ti z Vás, kteří před dvěma roky viděli v Torontu "Hrátky s čertem", kde jsem hrál poustevníka, si možná vzpomenou, že Julek Minstr krásně zahrál anděla, který při svém příchodu ve vchodu zamával křídly, prudce se rozběhl a stejně prudce zabrzdil ve středu scény. Když se ho ptali, jak je v nebi, říkal: "Oh jé, já bych mohl povídat!" Já taky. A tak jsem si řekl, že našeho pana ženicha pěkně propeču na rožni. /Méně kulturní národy, jako Američané, Kanaďané a Angličané si toto krásné české rčení přeložili jako "roasting". / Jedna věc, která mě mátla byl důvod, proč si náš pan ženich vybral za jakéhosi poodavkového Kecala muže, jehož jediný kontakt s manželstvím přicházel v okamžiku, kdy se z vrkajících hrdliček staly dva těžce ozbrojené tábory a kdy bylo těžké nesouhlasit s jednou anglickou spisovatelkou, která manželství označila za zhoubnou instituci. A jak jsem dumal, něco na datu svatby- 15. listopad- se mi zdálo povědomé. Po dost dlouhé době /všecko už mi teď trvá dlouho/, mi to došlo: 15. listopad je datem, kdy jsem se narodil. A byl jsem doma. Náš pan ženich chtěl oslavit mé narozeniny a je tak dobrý kamarád, že se k vůli tomu byl ochoten i oženit! A nejen oženit /to se dá napravit, člověk se prostě dá rozvést a je tam, kde začal/, ale i zaplatit pohoštění a to jak se sní, se do původního stavu vrátit nedá. Když jsem si tohle uvědomil, tak jsem se rozplakal/já teď, co jsem senilní, vůbec hodně brečím/ a rozhodl jsem se, že místo, abych pana ženicha opíkal, ho prostě pošimrám na patě.

Viděl jsem ho a paní nevěstu poprvé před pár týdny, když jsem po mši odcházel z kostela. Kousek ode mne šla pěkně oblečená dvojice, oba ve světlých oblecích, docela elegantní, hlavně paní nevěsta. Ale i pan ženich, zvlášť když se uváží, že většinu života zřejmě pohrdal dietou a je architektonicky stavěn trochu blahobytně, nevypadal zle. Měl jsem pocit, že zřejmě tu zasáhly nějaké vnější a kladné vlivy. I jeho jednání, o kterém bych dříve pravděpodobně nenapsal učebnici pro diplomaty, jevilo známky nezvyklé uhlazenosti. Když jsem si to všecko přelouskal, tak mi bylo jasné, že je za tím žena. Cherchez la femme, což je francouzský překlad starého českého úsloví: hledejte ženu! Začal jsem probírat, která z žen, které se ucházely o jeho ruku, by to mohla být a došel k brilantnímu, opravdě sherlockholmesovskému závěru, že to musí být naše paní nevěsta. A došel jsem k dalšímu brilantnímu závěru, že možná naše paní nevěsta by z jejího pana ženicha, přes jeho poněkud pokročilý věk mohla ještě něco zajímavého udělat. A tak jim přeji, aby se - pokud to půjde - měli rádi a aby jejich spojení bylo požehnáno jedním, nebo ještě lépe dvěma dítky, chlapečkem a holčičkou.

Josef Čermák.

Novomanželé Mirko B. Janeček a Jana Bayerová-Janečková. Svatba byla 15. listopadu 1998 ve Slovenském lutheránském kostele sv. Pavla v Torontě. Svědky byli Jiří Začal a Hana Lenhoffová. Jinak hlavní osobou byl p. farář dr. Ladislav Kozák. O hudební doprovod se postaral dr. Bohuslav Dérer, předseda sboru.

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ

Mike a Helena Wagnerovi nám poslali fotku náhrobku Jana Welzla na hřbitově v Dawson City. Potěšilo je, že Zábřeh na Moravě má nyní nejen ulici Jana Welzla, ale i pomník. --Václav J. Vostřez z Hamiltonu se domnívá, že krajané usedlí v zahraničí, pokud o to projeví zájem, by měli mít volební právo ve volbách v ČR. --Na dotaz sdělujeme, že "básník exilu" Jiří Škvor zemřel v Montrealu 22. 1. 1981. --Ottawský novinář- exulant Lubor Zink psal až do února 1948 v Praze epigramy, pod dvěma značkami: -srp nebo -říz. Za války mu v Anglii vyšla samostatná sbírka "Psáno na lafetu". -- V Sudburách, Ont. žije Alex Baumann, který na OH v LA v r. 1984 vyhrál pro Kanadu zlatou medaili. --Dlouholetá residentka Montrealu, Marie Žáčková, je prý v Plzni celkem spokojena. --Paní Libuše Koldinská z Heřm. Městce /pamatujete na Koldi-Petošu a jejího manžela Ladislava?/ má novou adresu: 506-6095 Coburg Rd., Halifax, NS B3H 4K1. -- V prožském tisku vyšlo v poslední době několik článků o Quebeku; připouští se možnost, že se Quebec dříve či později od Kanady odtrhne. --Kazatel Józa Novák oslaví 27. 11. své 68. narozeniny; jeho adresa je: 1601 Bramsey Dr., Mississauga, Ont. L5J 2H8. --Když za hok. team ottawských "Senátorů" hráli čeští hráči Musil, Straka, Bonk, Neckář a Modrý, mluvilo se v šatně jen česky. --Dvě dcery Cyrila Musila, které žijí v ČR, dosud marně žádaly o navrácení známého rodinného pensionu ve Studnici u N. Města na Moravě. Cyril Musil zemřel v Kanadě. -- Znalec Karpatských Rusínů, prof. Paul Magocsi, byl v Torontě jmenován do Royal Society of Canada. Je profesorem ukrajinských studií na U. of Toronto. --Duch. správcem Čs. baptistického sboru v Torontě je Rev. Ján Banko, /416/ 767-2027. --"Dobrý den" v Kitcheneru měl článek M. Neudorflové z Ottawy, v kterém komentovala česko-něm. deklaraci. Její závěr: Německo se nevzdalo své tradice jednat z českým národem z pozice síly. --Jarmila Zízlerová se přesunula na stálo do ČR. Žila v Edmontonu. --Pat Rechner byl v r. 89 assistentem gen. L. MacKenzieho, který se nedostal v posl. volbách do parlamentu. --Jevíčko oslavilo 100. výročí založení gymnasia; chodil tam dr. A. Bubeník i jeho paní Marie, roz. Kozelková. -- ČR jedná s Kanadou o smlouvě o soc. zabezpečení. Inf. má velvysl. ČR v Ottawě.

Z České republiky

Pro lidi, kteří chtějí být informováni, je nezbytná kniha "Československství, středoevropanství, evropanství", 536 stran. Vztahuje se k 80. výročí založení ČSR. Vznikla v souvislosti s mezinárodní konferencí v Luhačovicích v srpnu 98, péčí prof. Stanislavy Kučerové a kol. v Brně. Objednávky: B. Blížkovský, Milénova 12, 638 00 Brno. Cena 200 kč. V Praze lze knihu koupit u Fišera, Kaprova 10. --V čela Rádia Praha - vysílání do zahraničí je dnes 34letý PhDr. Miroslav Krupička, do nedávna v BBC. Frekvence zašle Rádio Praha, Vinohradská 12, 120 99 Praha 2. --Tajemnicí Společnosti přátel Podkarpatské Rusi je Vlasta Minaříková. Sdělila nám, že v příštím čísle jejich publikace bude článek o MVDr. gen. Mikuláši Ferjenčíkovi, který sloužil v Tučích Remetách. --Melantrich oslavil okázale své 100-leté narozeniny. Vyšla kniha dr. Frejlka "Melantrich 1898-1998". Nejhorší doba byla totalitní v 50. letech. --V nakladatelství ELKA vyšla kniha Josefa Pekaře "Kniha o Kosti". Objednávky na: L. Křížek, P.O. Box 46, 111 21 Praha 1, tel. /02/ 293581. -- Celníci v Lanžhotě zadrželi zásilku textilu z Turecka, v které bylo 80 kg heroinu. Byli zadržení 2 řidiči, kteří se vymlouvali, že o zásilce neměli tušení. Hrozí jim 10 let. --Ústavní soud v Brně rozhodl, že Benešovy dekrety z r. 45 lidská práva neporušují. --Vyšla knížka "Stalinovi maršálové". 2 19ti maršálů bylo 5 popraveno, protože Stalin v nich viděl soky. Dalších 7 bylo uvězněno či degradováno. --Podle českých turistů, kteří byli v Thajsku, je země obrovským nevěstincem. Populární jsou zájezdy do Řecka, zvláště na Rhodos. --Pražská TV připravuje film "Velká pardubická koňská opera", v režii Vladimíra Drhy. -- Vyjímečně agilní Milan Tauš, Tř. 1. máje 180/II, 338 42 Hrádek u Rokycan, nám poslal podrobnou zprávu o Dni veteránů v Rokycanech a o Klubu seniorů, který čítá na 200 členů. --Tři pardubičtí policisté skončili v cele. Dopustili se nelegální aktivity. --V Trenčíně je aktivní pobočka Spolku Čechů na Slovensku. Vede ji Richard Medal. --Krádeže aut při větších podnicích, jako je Velká pardubická či Zlatá přilba, byly tak četné, že příště bude parkoviště hlídat vojenská policie. -- Martina Hozová, Španělská 2, 120 00 Praha 2, by si ráda dopisovala s někým v Kanadě. Má 34 a maluje. --Vyšla kniha O. Kašpara "Mé srdce pohřběte u Wounded Knee", 504 stran, překlad am. autora Dee Browna. --Název "Česko" omezuje Moravu, napsalo "Slovo". Doporučená alternativa: Česko-Moravsko-Slezsko-Chodsko-Lužická republika". -- Svazky StB se v Praze zpřístupňova nebudou, napsaly "Zemědělské noviny". Nejsou peníze na zvláštní parkoviště. V Pardubicích se účtuje 50 Kč za jednu stranu. Za minulých 6 měsíců nahlédlo do svazků v Pardubicích 23. 000 lidí. Někteří se dověděli věci, o kterých se jim ani nezdálo a přestali se stýkat se svými přáteli a příbuznými. .--Pošta v Zábřehu na Moravě užívala k 50. výročí smrti slavného polárníka J. Welzla zvláštní razítko. Město vydalo zvláštní pohlednici. -- V poslední vlně udělování medailí si prý i prez. Havel uvědomil, že vyznamenat aktivního občana je v dnešní době riskantní. Uvádí se případ Jiřího Pelikána, který se nemůže dostatečně nikdy omluvit všem čs. vysokoškolákům, které vyhodil ze škol po únoru 48, i s nejlepšími profesory. --Členové vlád od list. 89 do r. 92 se sešli v Selském dvoře v Praze. Byli tam mj. P. Rychetský, Petr Miler, Květa Kořínková a Ant. Peltrám.

Jelínek předsedou spisovatelů

Literární historik a kritik Antonín Jelínek byl na včerejší desáté valné hromadě Obce spisovatelů znovu zvolen předsedou její rady. Jelínek v této funkci vystřídal v roce 1996 prozaičku Evu Kantůrkovou. Spisovatelé včera také zvolili novou jedenáctičlennou radu a projednali činnost obce za poslední dva roky. Místopředsedou rady obce se stal spisovatel Jan Trefulka. Účastníci včerejšího shromáždění se zabývali zejména vztahy mezi spisovateli a nakladatelstvími, které nejsou vždy nejsolidnější, řekl Jelínek. Referáty k tomuto tématu přednesli spisovatelé Ludvík Vaculík a Ivan Klíma. Členové obce také pozměnili stanovy své organizace a upravili tak vztahy s Obcí moravskoslezských spisovatelů. Staronový předseda obce Antonín Jelínek, který v současnosti přednáší na Karlově univerzitě pracoval do roku 1996 na japonském velvyslanectví v Praze. V roce 1968 působil jako poradce tehdejšího premiéra ČSSR Oldřicha Černíka, dlouhá léta byl perzekuován a rehabilitován byl až v roce 1990. Jelínek se specializuje na problematiku meziválečné avantgardy a na současnou českou a slovenskou literaturu. Obec spisovatelů vznikla v prosinci 1990 a sdružuje 700 členů v České republice i v zahraničí. *ČTK 9/11/98*

ASPOŇ NĚCO

- Chlapče, ta tvoje dívka je zcela nemožná, - domlouvá otec synovi.
- Máš pravdu, táto, ale do toho mého starého auta jsem opravdu nic lepšího nenašel

Franz Lehár: 50 výročí úmrtí

Jeden z králů operety

Kraloval lehkonohé operetě, ale původně měl zcela vážné ambice: začínal na pražské konzervatoři u Antonína Dvořáka a Zdeňka Fibicha. Dvořák svého talentovaného žáka také přemlouval, aby se věnoval skladatelské dráze, ale osud, přesněji řečeno - Lehárův otec, rozhodl jinak. Franz musel vstoupit do kapely 50. pěšího pluku, kterou jeho otec řídil, a tak se vlastně upsal lehčí múze.

V roce 1905 složil svou slavnou Veselou vdovu, která do vídeňské operety vnesla nového ducha, mimo jiné i bujarost pařížského kankánu. Kdo ví, možná se v něm tehdy ozvali jeho předkové - Lehár se sice roku 1870 narodil v Komárně, ale jeho praděd původně přišel do rakousko-uherských končin z Francie. Veselá vdova slavila úspěch po celém světě - mimochodem, v Buenos Aires ji hrálo hned pět divadel najednou. Stejně nadšeně byly přijaté i ostatní Lehárovy operety: Paganini, Cikánská láska, Země úsměvů (ta si spolu s Veselou vdovou dobře vedla i na filmovém plátně), Hrabě Luxemburg a další. Naopak jediný skladatelův pokus o vážnou operní tvorbu Giuditta zapadl. Lehárova hudba se zdá být zosobněním veselé a bezstarostné éry přelomu století, a tak překvapí, že zemřel relativně nedávno: 24. října 1948.

hom

V Zelově navštívil prezident Václav Havel s manželkou Dagmar potomky Čechů, kteří se sem uchýlili po roce 1802, pronásledováni ve své zemi pro vyznání jednoty bratrské.

ZÁJEZD POTOMKŮ EXULANTŮ DO ZEMĚ OTCŮ

Ve dne 17 -22 října 1998 se vydalo 30 členů Jednoty bratrské ze sboru Rixdorf-Berlín na cestu po stopách svých předků ze země otců v Čechách. Do exilu - do emigrace - museli čeští evangelíci zejména členové Jednoty bratrské odcházet již po r. 1547, potom po r. 1620 (odhaduje se, že po Bílé hoře odešlo na 36 000 rodin, mezi nimi byl i poslední biskup Jednoty bratrské J.A.Komenský) a konečně třetí vlna po r. 1720. V Polsku a ve Slezsku bylo několik set míst, kde se v uvedených třech vlnách usídlovali čeští evangelíci. Do oblasti Berlína po r. 1730 odešlo asi 5.000 exulantů, aby zde svobodně mohli vyznávat svoji víru. Z poslední vlny se zachovalo několik sborů exulantů jako sbory Jednoty bratrské v Ochranově (Herrnhut) a Rixdorf-Berlín v Německu a sbor reformovaný v Zelově v Polsku, který nedávno navštívil prezident V.Havel. V této době odcházeli evangelíci ponejvíce z oblastí východních Čech z Opočenska, Litomyšlska a Lanškrounska. Asi na 200 evangelíků odešlo z obce Čermna u Lanškrouna, kteří se usídlili převážně v Rixdorfu-Berlíně.

Zájezd z Berlína vedl Manfred Motel s manželkou Beate, (sekretářkou sboru Jednoty bratrské), jejich předkové pocházejí z Čermné a biskup Theo Clemens, jehož manželka má své předky z rodu Mikuleckých a Jiroudků z Voděrad u Litomyšle. K výkladům o historii památek a jako překladatel byl povolán farář Miroslav Hejl. První dva dny zájezd navštívil bývalé sbory Jednoty bratrské ve Slezsku Neusalz, Gnadenberg a Gnadenfrei. V neděli se ubytovali na tři dny v hotelu Dalibor v Litomyšli, odkud v pondělí 19.10. navštívili kolébku Jednoty bratrské v Kunvaldu, která zde byla založena 1457. V "domku na sboru" je mimo jiné umístněna muzejní expozice o dějinách křesťanství u nás a o životě a díle J.A.Komenského, který má zde také svůj pomník. Účastníci zájezdu prošli "Mod-livý důl", kde se scházeli tajní evangelíci v časech nesvobody k pobožnostem.

Před polednem si členové zájezdu prohlédli kostel Jednoty bratrské v Poštejně, kde byl 1870 založen první sbor obnovené Jednoty bratrské v Čechách. Svícny v kostele po jeho založení darovala Jednoty bratrská z Rixdorfu. Po obědě v hotelu Jiřička v Brandýse n.Orl. jsme si nejprve prohlédli místo hrobky Žerotínů (jejich ostatky jsou dnes uloženy na zámku v Bludově), zbytky bratrského kostela zbudovaného ochráncem Jednoty bratrské Karlem starším ze Žerotín (narozen 1564 v Brandýse n.O.). Dále jsme navštívili sbor J.A.Komenského Českobratrské církve evangelické, v jehož zdi je uložena prst z hrobu J.A.Komenského v Naardenu. Farář Dr. L.Horák, který svoji činnost začínal za války právě zde, nás seznámil s historií Jednoty bratrské i současnosti evangelického sboru. Navštívili jsme síň J.A.Komenského na radnici, kde nás o pobytu J.A.Komenského v Brandýse v letech 1622-26 seznámil učitel ing. Pořš. V městské knize smluv je zachována i svatební smlouva Komenského s jeho manželkou Dorotou, dcerou seniora J.Cyrila z r. 1624. Na závěr jsme vykonali procházku k pomníku J. A. Komenského v Klopotech, postaveného 1865.

Při cestě do Litomyšle jsme se zastavili u pomníčku v lese u Džbánova, kde byl 1547 Istivé zajat litomyšlský biskup Jednoty bratrské Jan Augusta se svým sekretářem Jakubem Bilkem a byli pak 16 let vězněni na hradě Kři-voklát. Navečer jsme v Litomyšli navštívili sbor Českobratrské církve evangelické. Farářka V. Pleskotová nám po-věděla o minulosti a současnosti sboru.

Další den 20.10. platil návštěvě Ústí n.Orl. s prohlídkou sboru Jednoty bratrské, jehož budova z r. 1555 je nejstarší ve městě. Kazatel sboru P. Štecha s potěšením mohl povědět, že jejich sbor navštěvuje tolik mladých lidí, takže jim dosavadní sál nestačí. Ukázal nám vzácný starý pozlacený kalich, který byl zazděn po Bílé hoře ve sklepě budovy a nalezen, když budovu od protireformace vlastnila katolická církev. Ve sboru měli velikou radost, že kalich po r. 1989 katolická fara vrátila. Sbor Jednoty bratrské v Rixdorfu a městská čtvrť Berlína Neukölln darovaly na ob-novu založené mateřské školky a tělocvičny v Kerhanicích několik desítek tisíc DM, proto se účastníci jeli podívat do této školky, kde jim děti zazpívaly několik písní.

Při obědě v turistické chatě na Andrlově chlumu návštěvu z Berlína pozdravil a na půdě města uvítal starosta města Mgr. K. Škarka jeho zástupce P. Sedláček. Vyslovili naději, že přátelství mezi městy nadále vytrvá.

Celé odpoledne účastníci zájezdu věnovali Horní Čermné, odkud přišlo v 18. stol. nejvíce exulantů do Berlína. V kostele nás pozdravil a uvítal farář Jakub Keller. Za doprovodu varhan (původně stavěné pro koncertní síň ruského cara v Petrohradu) členové sborů z Berlína a z Čermné zpívali písně, které jsou společné v češtině i v němčině. Přes hodinu trvalo posezení ve sborovém sále na faře, která byla velkým nákladem asi 3 miliónů Kč opravena (mo-derní byt, hostinské pokoje, sborové sály, kancelář apod.) včetně nové fasády. Sbor z Rixdorfu věnoval na opravu asi 6.000 DM. Při výborných čermenských koláčích, chlebíčcích, zákuscích, kávě a čaji se střídaly pozdravy a vzpomínky na vzájemné kontakty i naše pohnuté dějiny hosti i domácích. Promluvili: vedoucí zájezdu M.Motel, bis-kup T.Clemens, farář J.Keller, místní historici a genealogové Jan a František Šilarovi, presbyter ing. V. Hejl a sta-rosta obce J.Kittner. Vedoucí zájezdu se krátce zastavili na obecním úřadě a všichni si pak prohlédli malý hřbitov obnovené Jednoty bratrské a navštívili dětský domov, založený jako sirotčinec kazatelem Jednoty bratrské Wilhel-mem Hartwigem z Německa v 60. letech minulého století. Učitelka mateřské školky Jednoty bratrské z Berlína Mar-gil Lessingová věnovala dětskému domovu knížku o J.A.Komenském, kterou sama sepsala. Celý život Komenské-ho je hrou, kterou hrají její děti ze školky. Komenského od školních let až do stáří znázorňuje šestiletý chlapec. Každá stránka knížky je doplněna fotografiemi autorky ze hry.

Ve středu 21.10. zájezd rixdorfských navštívil Růžový palouček u Litomyšle. Zde se podle Jiráskovy pověsti loučili exulanti se svou vlastí. Také v okolí Kostelce n.Orl. dle Z.Wintera se nachází louka, kde se sešli exulanti z několika směrů, naposledy se modlili, zpívali a loučili s vlastí než odešli do Slezska. Krátká návštěva zájezdu z Berlína náležela také Kostelci n.Orl., kde si prohlédli zejména kostel J.A.Komenského, postavený 1580 Jednotou bratrskou, který slouží po nedávné opravě evangelické a husitské církvi. V tomto kostele byl 1602 oddáván Jan Cy-ril senior Jednoty bratrské a kazatel v kapli Betlémské v Praze s Dorotou, dcerou Matěje Dubenského. Jejich dceru si vzal 1624 v Brandýse n.O. J.A. Komenský. Senior J. Cyril spolu s utrakvistickým knězem Dikastem korunoval 1619 ve sv. Vítu v Praze českého krále Friedricha Falckého.

Zájezd dále navštívil v Praze památky židovského muzea a hřbitova a pražský sbor Jednoty bratrské. Večer se účastnil koncertu ve Smetanově síni.

Poslední den 22.10. berlínští odjížděli přes Mladou Boleslav a Žitavu do Německa, kde se zastavili na oběd ve sboru Jednoty bratrské v Ochranově (Herrnhutu) založeném exulanty z Moravy 1722.

"Hornočermenský zpravodaj"/red. L. Marešová/

Miroslav Hejl

Jedna z pohlednic s valašským námětem umělkyně Kornelie Němečkové ze Vsetína.

O LETCÍCH

Brněnská pobočka Svazu letců nese jméno Otmara Kučery. Narodil se v Brně-Juliánově. Vrátil se do vlasti v r.45 jako velitel 313.čs.stíhací perutě.-- Vyšla historie 51.vrtulníkového pluku Edvarda Beneše,1974 až 1994. --Muž,který byl vojenským pilotem od r.1935,plk.Zdeněk Škarvada,míní, že současní čeští vojenští piloti by měli létat víc hodin,než jen 2 hodiny za měsíc.--Polský týdeník v Torontě "Zwiazkowiec" přinesl nedávno zajímavý článek o válečném pilotovi J.Zurakowském,který jako zkušební pilot pilotoval kanadskou stíhačku Arrow. Letoun byl zničen rozhodnutím vlády v r.1958.Poslední adresa slavného pilota byla:Barrys Bay,Ont. K0J 1B0.--Gen.Vlad.Medvěd sestavil zajímavý článek "Neznámý hrdina-letec Pavel Svoboda".Je v něm zmínka o kan.letci V. Bastablovi z Winnipegu. Přineseme v "KL".--Paní Alexandra Kučerová nám sdělila, že její manžel byl in memoriam jmenován čestným občanem Brna.Měl DFC.--"Let.listy" přinesly znamenitý článek "Bedřich Starý". Narodil se 10.7.1894 v Sobiňově u Chotěboře,vyučil se zahradníkem,ale za I.války létal ve Francii. V r.1923 se stal velitelem Vojenského let.učeliště v Chebu a později v Prostějově.--Peřinovi se ozvali z Pieštan,kde se jim líbilo.--H.Salz by rád měl informace o Josefu Jílkovi, který žil v Newmarket a v BC. Adresa:H.S., Skupova 23, 320 04 Plzeň.Také mu chybí data o Vilému Skovkupovi.--Josef Vašák,alias "MAC",zemřel 27.6.1983 ve Skotsku. --B.Svoboda nám z Brna poslal snímek Stíhací školy v Č.Budějovicích ze září 47. Na snímku jsou mj.Ruprecht,Bílek,Spanilý,Mikulecký,Hladо,K.Pošta,Šodek,Matějka,Soukup,Kohout,Prokop a Tošnar. 1.června 1997 se v Praze sešlo 14 absolventů kursu přesně po 50ti letech vyřazení v Prostějově.--Mezi letci se našli za války 2 zrádci: A. Přeučil a jeden Belgičan. Přeučil dodal Němcům nepoškozený nový typ Spitfire II,v době když byl instruktorem 55 OTU. Jako následek Přeučilovy zrady byl ze zkušební základny v Castle Bromich přeložen k operačnímu létání Václav Jícha,DFC,AFC.--Pí Mikulu mí adresu: Jiráskova 1022, 769 61 Napajedla. --Hledáme Ant.Svěceného,který v BC žil po jménem Sweeney /Queticum Beach?/--Na skladě máme několik knížek Dušana Schneidera "Střelec bombardéru RAF", 120 stran. Hrdinou knížky je plk.Josef Jedlička.-- "Střípky" na N.Zélandě přinesly článek o Ládovi Světlíkovi,který tam žije, včetně kapitoly z knihy O. Rajlicha "Esa na obloze".--V Zářeckém lese u Maňatic se v r.44 zřítil Halifax polské 301.perutě,ze základny v Brindisi. Pilot T.T.Majer zahynul.Co se stalo s ostatními členy posádky?-- Fr.Živěla z Brna byl ve skupině příslušníků pozemního personálu čs. let.perutí v Anglii,která měla odletět na pomoc pražskému povstání v květnu 1945.--Dr.Lang připomněl,že to byl Vlad.Soukup,zvaný Šíla,který se zasloužil o "náš Brookwood",kde jsou ukládány ostatky našich vojáků a letců. Byl batovec. Gen.Soukup byl zpopelněn 24.2.98. — Výroba leteckých kanónů ve Vsetíně nezanikde.--Gen.F.Peřina dostal od franc.ambasadora v Praze Řád čestné legie.-- Jediné soukromé letecké muzeum je v Kunovicích u Uh.Hradiště. Založili je A.Hráček a J.Marek. Je tam 25 různých letadel.-- V Moravském Písku vzpomněli památky Tomáše Vybírala a J.Nejezchleby. Byla jim odhalena pamětní deska na místní škole. --M.Podzimek nám z Lomnice n.Popelkou poslal několik zajímavých fotografií z Kovářské, kde byli vedle čs.veteránů i býv.letci z USA a z Luftwaffe. M.Podzimek uspořádal také výstavku k příběhu posádky B-176,během Leteckého dne v L.Bělohradu. Napsal také pro"Letectví" "Vzpomínku na Adolfa Vránu",který byl rodák z N.Paky a zemřel v Anglii 25.2.97.-- Stefan Méry,Krčínova 34, 370 11 Č.Budějovice, sbírá popisy všech letců,kteří sloužili u čs.let.jednotek v 2.světové válce. Udělejte mu radost!--Zbyšek Nečas /dnes:John Pemberton/ žije v Anglii. Je známý jako autor knížky "Dva odboje".--Bob Velvarský lituje,že nebyla sepsána životní historie legendárního čs.let.instruktora J. Flekala.--Ludvík Klímek,jinak letecký historik z Oder,nám poslal zajímavé fotografie ze vzpomínkového setkání "Jáchymovské peklo" v Jáchymově,kde byl p.prez.Havel. Bylo vzpomenuto i vězněných letců z 2.války.-- David Rejcha /Karvinská 34, 736 01 Havířov/ nám poslal několik zajímavých článků z "Letectví".Po přečtení článku dr.Č.Sládka o letci-akrobatu Fr.Novákovi,litoval,že nemohl ukázat Němcům nad franc.půdou své umění v sestřelování nepřátel. /Němci na dopadení Nováka vypsali 100.000 marek./--V Kan.válečném muzeu v Ottawě má svou vitrínu čs. letec Václav Krymlák, 1912-1972. Proč tam není vitrína dr.J.Gellnera,DFC?

Z archívu Jindry Prokopa:16.4.1940 se na letišti Pau v podhůří Pyrenejí sešli tito naši letci:zleva-Prokop,Šebera,Plachý,Příhoda,Soukup a Sedlák.

Prostějov: V červenci 98 uložili na místním hřbitově popel padlých čs.letců. Mezi účastníky pietní ceremonie byl J.Pokorný,místopředseda Svazu letců ČR /vlevo/ a plk.Jindřich /Henry/Prokop. /Je to jeho poslední snímek./

Chtěli jsme bojovat!

Od začátku války myslel zaměstnanec Baťových závodů ve Zlíně Jaroslav Chmelík na jediné - jak se co nejrychleji dostat za hranice a bojovat proti nenáviděným okupantům. Povedlo se - válčil u Tobruku, později s anglickou stíhačkou doprovázel bombardéry za Kanál. Dnes se na vlastní pěst bije za práva »západáků«.

MILOSLAV FRÝDL

Devatenáct bylo rodilému Šumavanu Chmelíkovi, když si to s kamarádem namířili za hranice protektorátu. Přes Polsko už to nešlo, psal se rok 1940 a Poláci byli na kolenou, vydali se tedy na východ. S mapou vyťukanou ze starého školního atlasu a s pár drobnými mincemi v kapse. Z Moravy pěšky na Slovensko, odtud vlakem do Maďarska. Chytili je v Budapešti. „Na francouzský konzulát," vzpomíná Chmelík, který tehdy fungoval jako kontaktní místo pro ty, kteří z okupovaného Československa chtěli na Západ, jsme se dostali. Poslali nás k nějakým civilistům na nocleh. Tam nás chytili maďarští policajti." Byla to vlastně neuvěřitelná shoda náhod. Maďaři v té době zrovna naháněli tři české důstojníky a padli - na Chmelíka s kamarádem a ještě jedním »zběhem«, který se k nim přidal v Pešti. Ve speciálním kriminále pro »špiony« si pobyli sedm týdnů. Mnohem horší ale bylo, že horthyovští úředníci se Čechy rozhodli vrátit zpět na Slovensko. „Naštěstí jste tehdy za pár penge mohli v Uhrách pořídit snad i toho Horthyho," usmívá se Chmelík. „Podplatili jsme vojáky, kteří nás eskortovali na hranici. Když jsme se dostali skoro na čáru, schovali se za stromy a nechali nás plíchnout. Klaplo to jen tak tak - Slováci už si pro nás šli."

A znovu do Budapešti a dál, na jih, do Jugoslávie. V Bělehradu vstoupili do cizinecké legie a vybavení příslušnými doklady putovali přes Řecko a Turecko do Sýrie. „Nejdřív ze všeho nás odvšivili," říká Chmelík. „Donesli jsme si to z Maďarska - tam byly vši jako národní hmyz. Pak z nás začali dělat vojáky." Dalším transportem se dostali do Bejrútu: „Pár dní po našem příjezdu padla Francie a bylo zle. Nastal obrovský chaos, armáda se doslova rozložila. Nečekali jsme na nic a odjeli k Angličanům do Palestiny." Uniformy dostali hned, pušky až po dvou měsících. „Jednak si nás trochu potřebovali otrkat," vysvětluje legionář, „jednak sami zbraní příliš neměli. Při první italské ofenzivě je zachránili Australáci, jedna divize, kteří to jako chlapi vybojovali prakticky rukama. Taliány, kteří naštěstí vždycky víc řečnili než bojovali, zahnali až za Benghází." Češi a Slováci, slabý prapor, byli určeni k ochraně polních letišť na tzv. západní frontě. Skoro klidná vojna. „Až moc," tvrdí Chmelík. „My jsme chtěli bojovat, pustil se do Němců. Všude se válčilo, jen my jsme nebyli v žádné pořádné bojové akci. Když wehrmacht napadl Sovětský svaz, jednadvacet našich kluků se sebralo a odjelo do Teheránu. Chtěli pokračovat dál, do Ruska. Brzy byli zpátky - z Iránu je nikam nepustili." K něčemu ale hurá-akce přece jen byla: „Angličani řekli: Dobrý, chcete bojovat, tak vám dáme možnost." Poslali je do obklíčeného Tobruku, kde měli nahradit Australany a splnit jeden jediný úkol - udržet město za každou cenu. Konečně »pořádná« válka! Během půl roku, než je v poušti vystřídali Jihoafričani, si italského a německého dělostřelectva - a nejen jeho - užili, že na to pak vzpomínali hodně dlouho. Po návratu z Tobruku si Chmelík udělal spojovací a zákopnický kurs a pomáhal Angličanům tahat telefonní linky. Znovu se také hlásil k letectvu: „Prvně jsem to zkoušel po příchodu do Palestiny," říká. „Přivoněl jsem k tomu už ve Zlíně, kde jsem létal na kluzácích v Masarykově letecké lize. Páni důstojníci ale byli proti: Válka potrvá maximálně šest týdnů, nemá prý smysl cvičit piloty. Pak ale ztráty letců v Anglii byly příliš vysoké, takže se začalo s náborem i u nás. Zkusil jsem to znovu a - vzali mě." První lednový den roku 1943 vkročil v Liverpoolu na anglickou půdu. Okamžitě začali s výcvikem, nejdřív na ostrovech, později v Kanadě. Teprve 15. listopadu 1944 se Chmelík mohl hlásit u slavné 310. stíhací squadrony. „Absolvoval jsem s ní asi 15 bojových letů při doprovodu bombardérů nad Holandsko a západní Německo," rekapituluje. „Nejdál to bylo nad Helgoland, k německým základnám pro vývoj V-1 a V-2 anebo nad Norimberk." V únoru pětačtyřicet měl z pekla štěstí. Po zásahu motoru při přeletu fronty doplachtil kdesi v Holandsku doprostřed minového pole. Kůži mu zachránili domorodci, kteří ho bezpečnými pěšinkami, jež znali jen oni, vyvedli do vesnice a »vrátili« Britům.

V květnu stíhači slyšeli na svém letišti z rozhlasu zprávy o povstání Prahy. Pomoci ale nemohli, přestože moc chtěli - nedostali povolení k odletu. Až 7. srpna mohli startovat směr Čechy. Přistávali ovšem až 13. - kvůli špatnému počasí se týden zdrželi v Německu. První zážitky v osvobozené republice příliš veselé nebyly: „Okamžitě jsme se stali terčem »šikovnejch« Pražáků, kteří chtěli cigarety. Když jsme jim odmítli dát - žádné jsme neměli -, nadávali nám do frajerů ze Západu. Druhej den jsem přišel v Ruzyni k letounu a našel ho vykradenej." Skutečné zlo však ještě mělo přijít. Po únoru 1948 Chmelíka od letectva, už dopravního, vyhodili a začal si užívat mezi dělnickou třídou. Ze zaměstnání do zaměstnání šel s cejchem »toho, kterej byl u imperialistů«. „Kolikrát jen jsem musel slyšet," konstatuje hořce, „že jsme se v Anglii válčili a prožírali zlatej poklad republiky... Skončilo to vlastně až v devětaosmdesátým." Ale vlastně ne tak docela. Chmelík tvrdí, že k »západáčkům« se vlasti chová macešsky dodnes. Že je nechce rehabilitovat a odškodnit za desetiletí úskalí a křivd. Pře prezidentovi, poslancům, žádá pro sebe a kamarády satisfakci: „Byli jsem jednačtyřicet let diskriminováni za to, že jsme sloužili vlasti," říká. „Nechceme nic jiného než nápravu a patřičnou náhradu. Je to tak moc...?"

Náhoda: nedávno se na sv.Hostýně sešel plk.Fr.Balejka z Valašských Klobouk a dr.Borisem Čelovským,který jako reportér tento snímek vzal a hned poslal.

Opustil naše řady...

Ing. Ludvík Mazůrek

Dne 9. května 1998 zemřel po těžké nemoci ve věku nedožitých 79 let major letectva v.v. Ing. Ludvík Mazůrek.

Narodil se 26.07.1919 v rodině malozemědělce ve Starošovičkách na jižní Moravě. V roce 1938 maturoval na reálném gymnasiu v Hustopečích a poté zahájil studium na Vysoké škole obchodní v Praze. Díky tomu, že nebydlel na kolejích, uniknul po uzavření českých vysokých škol v listopadu 1939 zatčení a deportaci do koncentračního tábora. Z obavy před persekucí odešel se dvěma kolegy ze studií v prosinci 1939 z Protektorátu s cílem vstoupit do čs. zahraniční armády. Přes Slovensko, Maďarsko a Jugoslávii pokračoval "balkánskou cestou" do Bejrútu, odkud odplul lodí *Champolion* přes Středozemní moře do Francie. Dne 15.02.1940 byl na čs. konsulátě v Marseille presentován a odeslán do čs. tábora v Agde.

Je přidělen k dělostřeleckému pluku a v Sigeanu absolvoval čs. poddůstojnickou školu pro dělostřelce. Poté je se sedmi Čechoslováky poslán do francouzské důstojnické školy pro dělostřelce v Poitiers. Tuto školu musel 18.06.40 opustit před blížící se německou armádou. Po strastiplné cestě dorazil do přístavu Port Vendrés, odkud odplul 24.06. na palubě lodi *Appapa* do anglického Liverpoolu. Přes tábor Cholmondeley, kde se hlásí k letectvu, přišel do Cosfordu a zde byl 24.07.1940 přijat do RAF VR (Volunteer Reserve, dobrovolná záloha) v hodnosti AC-2. O několik dnů později odchází s tvořící se 311. bombardovací perutí do Honingtonu, kde ho přidělili ke službě ve výstrojním skladu. V roce 1942 Mazůrek absolvoval kurs pro důstojníky letectva v záloze a 28.10.1942 byl jmenován podporučíkem. Následuje anglický důstojnický kurs v Cosfordu a 19.11. téhož roku jmenování britským důstojnkem v hodnosti P/O.

Jako zpravodajský důstojník nastoupil dne 10.12.1942 k 312. čs. stíhací peruti. V červenci roku 1944 volil účast na invasních operacích a postupoval do Francie a dále do Belgie v sestavě 341. francouzské stíhací perutě RAF. Ve funkci zpravodajského důstojníka, nyní už v hodnosti F/O, působil u perutí 145 wingu RAF až do konce války, který ho zastihl v západoněmeckém Lingenu.

Poté se vrátil do Anglie, kde ho v Manstonu přidělili k 313. čs. stíhací peruti. V srpnu 1945 se s ní vrátil do svobodného Československa a v říjnu tr. byl demobilisován.

Vrací se na Vysokou školu obchodní a po jejím dokončení v roce 1947 nastoupil jako referent v Čs. hutích – exportní prodejně Ferromet. V roce 1951 byl jako "západní letec" propuštěn a nastoupil do výroby. V jinonickém Motorletu pracoval na soustruhu a počátkem roku 1954 nastoupil jako pomocný havíř na dole Dukla v OKD. V polovině roku 1954 byl povolán zpět do Ferrometu, pro nedostatek ekonomů se znalostí cizích jazyků. Zde pracoval až do prosince 1980, kdy odešel do důchodu.

Ing. Ludvík Mazůrek byl za svou válečnou činnost vyznamenán Čs. válečným křížem 1939, Čs. medailí za chrabrost, Čs. medailí za zásluhy 1. tř., Čs. pamětní medailí se štítkem F a VB, britskou War and Defence Medal, Star 1939-45, Star France & Germany.

[Jiří Micka/LHS.

O LETCÍCH

Velitel letectva osedlal amerického"Sršně". Šlo o poslední model F/A 18 HORNET.--Po prvé během šesti let na letošním Let.dni v Hradci nepršelo. Proto tam bylo na 50.000 lidí. Ve vzduchu i na zemi bylo na 150 letadel různých typů. V F-16 se prolétl i senátor Jan Krámek.--Byv. velitel 310.čs.stíhací perutě gen.Fr.Weber poskytl interview P,Radostovi. Vzniklý článek měl nadpis"Sekáč Weber". Vzpomínal na Malkovského,Holeku,Kallu,Maršálka a Stanovského. Jeho prvním vzorem byl angl.S/L John Peel.--Jaromír Grygar a J.Němcová napsali z Rousínova:"Kornu nám klesá a budeme dál utahovat opasky".--"MacLean´s" měl článek "X-for Escape",o Saganu. Je tam zmínka o našem A.Valentovi,který byl jediným Němci popraveném čs.letci z RAF.--M.Křivánek z Nesovic byl na besedě v brankovické škole s plk.J.Jedličkou.--V Dubši u Nepomuku byl odhalen pomník 10ti americkým letcům,kteří tam přišli o život při havárii letounu B-24. Byl tam náměstek ministra obrany Vladimír Šuman a voj. přidělenec americké ambasády.--Potíže v 50.letech měl také Láda Valníček,nar.9.2.21 v Brně. Byl u 311.V r.50 byl zatčen a obviněn,že StB nehlásil úmysl plk.Šnajdra opustit ČSR. Od r.1957 pracoval v drůbežárnách v Litoměřicích. Zemřel v r.1987 v Brně.--Alena Kindlová-Vyžle,známá mostecká skautka,se sešla s dvěma am.let. veterány. Jeden z nich byl za války na palubě B-17 sestřelen nad Libochovicemi. Fotografii nám zapůjčila Helena Borská z Ústí n.L-Bukova.--Dr.K.Macháček souhlasí,že deska na počet gen.J.Berounského na vchodném místě by byla přípustná. Pokud by to bylo na hřbitově v Brookwoodu,poplatek je kolem 1.000 liber.--Shánímе adresu syna Karla Balíka.--J.Prokop nazýval J.Berounského"Otcem čs.letectva". Litoval v dopise ze srpna 97,že při poslední návštěvě Kanady nestihl navštívit Betty Worden,roz.Fröhlichovou ze Zábřehu na Moravě.

♦občasník SLOVA ODBOJE

Domeček

Není to slovo protinacistického odboje, ale ve zvláštním významu „vojenském" je dobře znali a užívali naši přední bojovníci za svobodu, kteří byli po válce persekvováni komunistickým režimem. Patřil mezi ně i zesnulý předseda Zpravodajské brigády, generálmajor Josef Hyhlík-Zepo. Jeho bratr Mirek se ve své vzpomínce na něj zmiňuje o *domečku* v této souvislosti: Zepo „byl přidělen k pěšímu pluku 28 v Praze Vršovicích, kde působil až do svého zatčení 18. 8. 1949 . . . Po zatčení následoval Perglův *domeček*, vyšetřovny OBZ na Malé Straně a Pankrác až do doby soudu" (Občasník hist. skupin ZB a R-3, 3-4/1998, s. 8).

Slovo *domeček* vešlo do naší historie jako místo systematického mučení českých vojáků účastníků protinacistického odboje. Nebyla to však mučírna zřízená nacisty, ale českými komunisty po roku 1948: zřídil ji na dvoře divizního soudu v Kapucínské ulici pod Loretou v Praze bývalý redaktor Rudého práva Bedřich Reicin, který se za pět let po válce stal z četaře generálem. Historik národního odboje o této mučírně zaznamenal: „Po plné čtyři roky ozýval se Domeček řevem mučených, procházeli jím kmán i generál, hostil major Nechanského, generály Piku, Janouška, Klapálka, Přikryla, v Domečku byl u výslechu umlácen náčelník štábu naší brigády v Anglii plukovník Lukas, jeho rozkoší okusil velitel Vysoké válečné školy generál Ressel . . ." (Václav Černý, Paměti 1945–1972, s. 316).

Domečku se také říkalo *Perglův domeček*. Je to pojmenování podle vládce té mučírny, praporčíka Františka Pergla, jehož drastické zacházení s vězni popisuje ve svých pamětech generál Vladimír Přikryl (Za nadvlády tmy, s. 64–65). Ale jeho působiště bylo pojmenováváno i souslovím s jiným přívlastkem: *hradčanský domeček*. S tímto názvem se setkáváme například v pamětech hrdiny Sovětského svazu generála Josefa Buršíka (Nelituj oběti, 1992, s. 102), a to v pozoruhodné souvislosti: „Byla to doba tragických paradoxů. Zatímco jsem byl intenzivně vyslýchán Reicinovými pomocníky v pověstném „hradčanském domečku", vojenská hudba na koncertu v Olomouci hrála vojenský pochod, který byl složen na oslavu hrdiny Sovětského svazu a jmenoval se „Buršíkův pochod" . . .

Tragický paradox tkvěl už v samém onom pojmenování *domeček*. To slovo ve svém základním významu totiž vyvolává kladnou představu malého, útulného domku, a přitom v onom „vojenském" užití označuje hrůzné prostředí, v němž stoupenci zvrhlé komunistické ideologie podle vzoru sovětských poradců z NKVD mučí osvědčené vojáky-vlastence. Tento rozpor jako zdroj ironického citového zabarvení slova je ovšem vlastní i jiným výrazům z potlačovatelského prostředí komunistické diktatury. Například obraznému názvu *masírování*, které mimo jiné užíval také praporčík čs. lidové armády František Pergl.

Podle záznamů generála Přikryla (viz výše) tento vládce domečku vítal v něm nově přicházející zatčené takovýmito slovy: „Stráže poslouchat na slovo a žádné úlevy! Jinak se podívej na tenhle pendrek. Dobře přiléhá i po dvou stovkách ran. Masírování je každé ráno a před večerkou v 20.00." Nelidská praktika bití zatčeného je zde také ironicky pojmenovávána názvem něčeho mnohem příjemnějšího – *masírováním*.

Slovům jako *domeček*, *masírování* v uvedených druhotných významech považujeme za správné věnovat pozornost. I ona jsou slovy odboje v tom smyslu, že se týkají důležité životní situace celé skupiny účastníků protinacistického boje, za svobodu, kdy se musili zase bránit obdobnému barbarskému násilí a nenechat se jím zlomit.

PhDr. Igor Němec

Místo povýšení za léta v odboji čekal generála Pavlíka komunistický kriminál

KRHOVÁ - **Životní osudy šestaosmdesátiletého generálmajora Roberta Pavlíka z Krhové, kterého prezident republiky Václav Havel vyznamenal 28. října na Pražském hradě medailí za hrdinství, by vydaly na obsáhlou knihu. Po letech strávených během války v naší armádě v Anglii se doma místo uznání dočkal komunistického kriminálu a po letech se navíc musel doprošovat plné penze.**

Robert Pavlík se narodil a vyrůstal v Krhové u Valašského Meziříčí. Vojákem chtěl být už odmalička, a tak začal studovat na Vojenské akademii v Hranicích. *"Po absolvování akademie jsem sloužil v hodnosti poručíka u horské pěchoty v Popradě. Když přišli Němci, uprchl jsem v devětatřicátém roce s několika kamarády přes Bílý Kříž do Polska k Ludvíku Svobodovi. Jenže fašisté vtrhli i do Polska, rozdělili si zemi se Stalinem a my jsme se ocitli v ruském internačním táboře. Musím říci, že nám tam nikdo neubližoval, a naopak nás později lodí přes Černé a Středozemní moře dopravili do Francie,"* vzpomíná na první chvíle exilu Robert Pavlík.

Po krátké epizodě ve Francii, jejíž armáda rychle kapitulovala, se s ustupujícími vojáky dostal tehdejší poručík Pavlík do Anglie. Po zformování českých jednotek se stal instruktorem řidičů tanků, cvičil naše i anglické vojáky, jednu chvíli byl také ve speciální skupině vojenských horolezců, která měla zdolávat alpské pevnosti fašistických pohlavárů a pod vedením pozdějšího dobyvatele Mount Everestu majora Hunta strávil několik měsíců ve skotských a libanonských horách.

Po návratu do vlasti se Robert Pavlík stal důstojníkem generálního štábu a studoval naši nejvyšší vojenskou školu. *"V červenci roku 1948 jsem měl být povýšen na podplukovníka generálního štábu, ale musel jsem odejít na divizi do Litoměřic. Tam mne zatkli, převezli do Olomouce a vyslýchali nepřetržitě pětatřicet hodin. Dostal jsem deset let těžkého žaláře a odseděl šest let. Byly okamžiky, kdy jsme záviděli kamarádům, kteří padli ve válce,"* vzpomíná na nejtěžší chvíle svého života Robert Pavlík, který po propuštění pracoval jako nádeník u regulace Bečvy.

Později začal pracovat v Dezo, kde jej v roce 1968 zaměstnanci zvolili předsedou odborů. Po krátkém uvolnění přišla normalizace a celý tehdejší závodní výbor ROH v čele se svým předsedou Pavlíkem byl na příkaz z vyšších míst sesazen. *"Nijak jsem nezatrpkl, prostě taková byla doba, ale nejvíc mě rozčililo, že když jsem měl dostat důchod, tak mi nechtěli započítat léta strávená ve válce a ve vězení. Dostal jsme tisíc korun měsíčně, což bylo i na tehdejší ceny v roce 1973 velmi málo, a proto jsem až do sedmdesáti let chodil do Dezy na brigády,"* uzavřel své povídání Robert Pavlík. Ocenění se dočkal poprvé před pěti lety, kdy byl povýšen na generálmajora a v letošním říjnu byl vyznamenán medailí za hrdinství. *VN (zjm) vš*

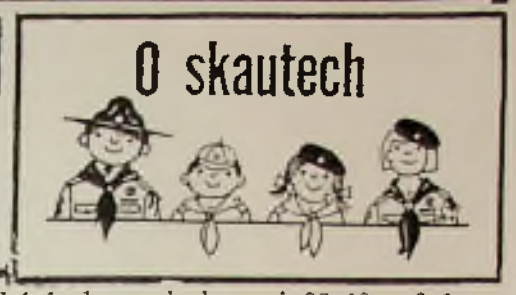
Toto vzpomínkové tablo nám laskavě zapůjčila paní Věra Pančuchová z Biskupic u Luhačovic. Její otec Josef Máčala s vyobrazenými hrdiny sloužil v Anglii; narodil se 4.4.1908 v Hřivínově Újezdě, zemřel 24.4.1980 v Biskupicích.

O PARAŠUTISTECH

Nový český ministr obrany Vladimír Vetchý napsal východnímu parašutistovi plk. K. Hermanovi, do Austrálie, že si váží vztahu našich legionářů usedlých v Austrálii, k vlasti, "pro jejíž svobodu a demokratický charakter neváhali nabídnout cenu nejvyšší - svůj život na válečném poli". --Česká TV pokračuje v zajímavém seriálu "Stínoví vojáci". V jednom programu mluvil Jaroslav Šperl z USA, který se skrýval u statkáře Egona Penka v Hluku u Uh. Hradiště. Byla tam i paní Penková. Statkář Penk byl v 50. zle pronásledován a zemřel na následky věznění. Komentář k programu lze poslat na: Č. TV-Brno, odd. pro styk s diváky, Běhounská 18, 658 88 Brno. --V Rudicích byla odhalena deska npor. Kobzíkovi a npor. Vancovi, kteří se tam zastřelili vlastními zbraněmi po obklíčení Gestapem. Při ceremonii byly dvě sestry Kobzíka, jakož i Josef Černota, Vlad. Maděra a mgr. Jan Břečka z Brna. Týž den byli oba parašutisté jmenováni in memoriam čestnými občany obce. Velký dík patří p. starostovi JUDr. Jiřímu Gavlasovi a kronikáři obce O. Matějíkovi. -- Kan. list pro seniory "CARP NEWS" měl článek o Campu X. Byl za války v Pickeringu a cvičili se tam muži k nasazení za nepřátelskými liniemi. /Naši tam nebyli./ --K. Gottwald ze Sezemic našel v archivech, že skupina SILVER A byla k odletu do Protektorátu na letišti v Anglii připravena celkem 10x. --V archivu máme "RP" z 20.4.1950, kde je otištěn začátek procesu proti záp. parašutistovi J. Nechanskému a jeho přátelům. -- Nejhorší vyšetřovatelé v Brně v 50. letech byli: J. Daniel a bratři Hrazdirové. --Šoleova kniha "Smrt přála statečným" je v ČR rozebrána. --Býv. instruktor českých parašutistů v 60. letech V. Valeš, 70, žije v Mor. Krumlově. -- Elitní jednotka amer. parašutistů v počtu 96 byla shozena ve Francii na jaře 44, označení jako JEDBURGHS. Ti, co akce přežili a dosud žijí, dostali franc. Válečný kříž. --Ján Bačík měl letět se skupinou WOLFRAM, ale byl při posledním cvičném seskoku zraněn a neletěl. Skončil válku u Dunkirku jako tankista. -- Rodiče Jaroslava Čvančary, voj. historika a spisovatele, byli v 50. zle pronásledováni. Jeho bratr s rodinou se dostali v r. 68 do Kanady. -- Fr. Klimeš/Toronto/napsal článek "...a ještě jednou heydrichiáda! "Objevil o Heydrichovi zajímavé věci. -- V TV v Praze natáčeli rozhovor s K. Niemczykem z Austrálie. --J. Rabas ukrýval vys. "Milada" skupiny CALCIUM.

Doporučujeme knihu "Nešli stejnou cestou", osudy parašutistů a konfidentů Gestapa, 250 stran.

19. Světové skautské Jamboree bude mezi 27. 12. a 6. 1. 1999 v Čile. Odhaduje se, že tam bude na 30.000 skautů z celého světa. --Jiří Bayer-Bye Gan z Roztok u Prahy, známý historik a skaut, byl v letech 1949-50 několikrát vyslýchán komunistickou policií v Ruzyni za údajnou špionážní skautskou činnost. /Zemřel 29.7.97./ --Karel Plocek-Camel, Na Petřinách 294/60, 162 00 Praha 6, přijímá přihlášky na Kříž Velena Fanderlika. Cena: asi 180 Kč. Jde v zásadě o návrh br. Miltnera-Jestřába ze Švýcar. --Podle posledního seznamu čítá Svojsíkův oddíl 547 členů a 204 členek. --Výstavu "60 let skautingu na Chebsku" zahájil V. Šefčík 13. 10. Zakladatelem prvního oddílu byl člen finanční stráže L. Tomášek. V Chebu je dnes na 250 skautů a skautek. -- K 80. výročí vzniku ČSR zasadili skauti v Chodově lípu. -- Známý skaut z Litoměřic, D. Benešovský, procestoval letos Turecko. --Ota Gavenda-Harry z Třince na sebe prozradil, že jeho manželka je o 27 let mladší, ale že jim to "klape!" --30. výročí svého založení oslavil ve Val. Mez. turist. oddíl Zlaté šípy. --Standa Štěpán /Komenského 1013, 769 01 Holešov/ připravuje X. ročník Memoriála R. Plajnera pochodem z Tesáku na sv. Hostýn. Vyjde také Vzpomínkový Almanach, kde budou články jeho žáků z gymnázia v Holešově. --K. Lešanovský-Kay, Teplická 55, 405 02 Děčín, sbírá materiál k práci "Skauti a skautky trestně stíhaní v letech 1948-1989". Poslal nám předběžnou situační zprávu. --Obec Zátor na Brntálsku uvítala pomoc skautů z Francie. Pomohli seniorům opravit zátopami poškozené domky. --"Lokali" mělo článek "OK1NV přestala vysílat". Hrdinou je Miloš Nádeje, nar. 3. 8. 28, zemřel 20. 4. 98. Patřil do 35. oddílu, ale měl blízko k vodákům. --Na býv. vojenském prostoru Libavá u Olomouce bylo letos 15 letních táborů. Zasloužil se vedoucí skautů z V. Týnce Jan Pečínka. --Jednou za rok se z popudu Mirka Vosátky, spisovatele a nestora vodáků, scházejí býv. členové 5. oddílu. První kniha: "Táboření" /vyšla v r. 1936/, následovaly: "Táborníkův rok", "Patenty přírody", "Skautský rok", "Vodáci ahoj", "Roverské Listy", "Tábornická encyklopedie" a jiné. Autor se narodil v r. 1911. Jeho skautské jméno: Grizzly. --RNDr. Dobromila Jarošová, Vrchlického 37, 460 14 Liberec, sepsala a vydala článek "Jak přiblížit přírodu dětem". -- Radek Brož, vůdce čestného oddílu V. Fanderlika sdělil: Mirko Janeček-AKI se stal členem oddílu pod č. 101. Zpráva potěšila.

Po Rychlých šípech se zaprášilo

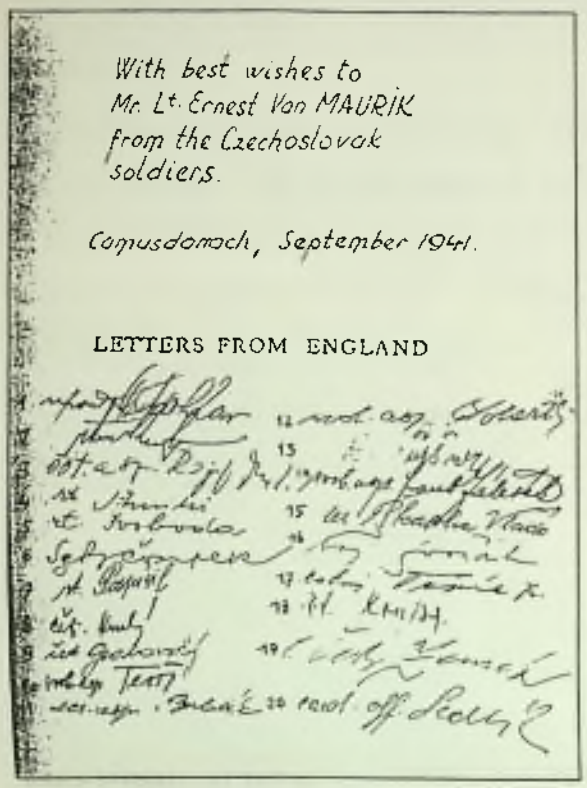
O první kompletní knižní vydání kreslených příběhů Rychlých šípů Jaroslava Foglara je obrovský zájem. Přestože jejich legendárnímu autorovi, nestoru dětské literatury, je už jedenadevadesát let a pohybuje se s obtížemi, nebylo podle vydavatele možné neuspořádat dnes odpoledne v Ateliéru B+B na rohu Klimentské a Revoluční ulice v Praze autogramiádu. „Po prvních pěti tisících výtisků se jen zaprášilo a chystáme několikatisícový dotisk," řekla pracovnice nakladatelství Olympia. Publikace přitom stojí 650 korun. Příhody chlapeckého klubu jsou v knize seřazeny tak, jak postupně vycházely od roku 1938 v časopisech Mladý hlasatel, Junák a Vpřed a po dlouhé pauze před čtvrtstoletím v časopise Rychlé šípy. Mají celkem 316 pokračování. Na jejich výtvarném ztvárnění se postupně vystřídali kreslíři Jan Fischer, Václav Junek, Bohumír Čermák a Marko Čermák. Rychlé šípy, „ježek v kleci" a „třináct bobříků" se staly mezi kluky a nyní i mezi dospělými muži kultovní záležitostí. Nejsou jen kresleným seriálem. Doplnily je tři z Foglarových románů. Příhody také ožily v televizi a rozhlase, na divadle i na gramofonových deskách, v písničkách, na karetních a počítačových hrách, vlaječkách, omalovánkách, odznacích, samolepkách... Foglar napsal 26 knih, jednotlivých vydání je přes stovku a počet výtisků překročil jeden milión.

Br. Ladislav Tomeš-TOM vedl 1. skautský oddíl ve Vyškově do září 1950! Počátkem roku 1968 založil ve Vyškově Bratrstvo kalumetu-předvoj příštího 1. oddílu. V té době si "nedokázal představit čs. mládež bez skautingu" prezident Ludvík Svoboda.. Normalizace 70. roku zakázala skauting po třetí, bez ohledu na představy p. prezidenta.. A tak znovu-již v listopadu 89-vzniká opět Svaz skautů a snautek, protože lidé typu br. TOMA jsou zkrátka NEZNIČITELNÍ. Přinášíme báseň br. Tomeše z července 1070, na téma skotské AULD LANG SYNE /v přibližném překladu: Valčík na rozloučenou/:

Chvíli tu sedím jen tak sám,
a přede mnou otvírá se krásné panoráma,
to mezi stromy tábor náš se kryje,
a není vidět ani brána s věží,
na kterou Jirka ráno lezl troubit ztěží,
neboť mu spánek ještě klížil oči . . .
a teď, zde, kde sotva lidská noha vkročí
sním o přemítám.
Už je to tak ,dnes jsme tu tedy naposledy,
hrdlo se svírá při tom pomyšlení -
co bude s námi dál? . . .
Je to, či není loučení,
jak dlouho zase bude každý sám?
Možná, že někdo zapomene, někdo i zradí,
bude oklamán.
Což můžem my však zapomnět
na chvíle blažené, vždyť jak ty ruce,
spojili jsme navždy svá srdce
pro myšlenku tak čistou - bratrství!
Dnes, právě proto, že člověk k člověku
má postaveny hráz.
Obklopen závistí, sobectvím, lží a lhostejnosti
kdy stal se obětí prázdných hesel, komufléží a frází
Proč s tím se máme rozejít, co každý z nás měl rád,
proč s tím se máme rozejít, bez víry na návrat.
To jistě není loučení, ač chvěje se nám hlas,
myšlenkou tou jsme spojeni, já věřím -
sejdeme se zas!

Dalešice červenec 1970 Tom

Co skrývá britské IMPERIAL MUSEUM

Pozdrav účastníků zvláštního kurzu, který probíhal v Camusdarach v době od 15. srpna do 18. září 1941. Vojáci byli vybráni podle brigádního rozkazu č. 124, ze dne 16. srpna 1941, čl. 2010

Československá zahraniční armáda ze západní fronty, nejstarší jednotka formovaná v zahraničí za 2 světové války, bojovala po boku západních spojenců od vypuknutí války až do konečného vítězství. Ti, kteří válku prožili, se domů vrátili v naději, že budou mít příležitost udržovat přátelství navázané s britským lidem, které se za války tak slibně rozvíjelo. Komunistický režim se k těm, kteří za války bojovali na západním bojišti, zachoval velmi nepřátelsky. Hluboké vlastenectví těchto mužů a upřímný obdiv a vděčnost projevované britským hostitelům vyvolávaly záměrné jejich pronásledování.

Tito statečtí občané byli komunistickým systémem veřejnosti představováni jako kriminální živly ve službách kapitalistů se všemi důsledky z toho plynoucími. Přijímané nebo odesílané dopisy končily v koši s následným vyšetřováním. Přátelská návštěva byla službou „něco za něco" těm, kteří se k tomu odhodlali.

Až po pádu železné opony v listopadu 1989 se příslušníci čs. zahraniční armády ze západní fronty mohli svobodně a bez obav pokusit téměř o nemožné – obnovit spojení s britskými přáteli, které bylo 50 let přerušené.

Díky britskému vojenskému přídělení a britské War Office, podařilo se po vytrvalém úsilí navázat spojení s panem Denisem Nicholsonem, bývalým pracovníkem SOE (Výbor pro zvláštní operace), který byl vedoucím instruktorem při výcviku československých vojáků pro úkoly v týlu nepřítele podle představ britské zpravodajské služby. Spolupracovníkem z československé strany byl písatel článku. Při střetnutí se vzpomínalo na doby, kdy britští důstojníci byli nuceni vést neregulérní válku v Německem obsazené Evropě.

Patřilo se po dalších britských instruktorech a vzpomínalo na ty, kteří po výcviku ve Skotsku odcházeli plnit svůj úkol v porobené vlasti.

Překapujícím zážitkem skončila návštěva v Imperial War Museum. Když pracovník musea vyslechl důvody příchozích, s ochotou vlastní Britům nás zavedl do oddělení „Secret war" (tajná válka). S úžasem i překvapením jsme obdivovali pomůcky zanechané „jakoby zapomenuté" na farmě Camusdarach a Traigh, kde v letech 1941-1943 probíhal zvláštní výcvik. Byl zde stengun, neschází battledress s nárameníkem „Czechoslovakia". Nicholson tam našel svůj poznámkový sešit o práci s trhavinami. Byla zde kniha Karla Čapka „Letters from England" s věnováním: „Somewhere in Scotland 1943. To Denis from Tony". Pracovníkovi muzea, který nás doprovázel, jsme zápis dešifrovali.

„Traigh House 1943. Morar. Denisu Nicholsonovi věnuje Tony Petrák, důstojník kurzu." Obdivoval toto svědectví spolupráce Britů a Čechoslováků ve válečné době. Nejpoutavější však byl pozdrav československých vojáků, účastníků kurzu, věnovaný por. Ernestu van Maurikovi. Žel, podpisy se nám nepodařilo rozluštit pro značnou vzdálenost od vitríny. Zatoužil jsem po kopii tohoto dokladu od okamžiku, kdy jsem ho spatřil. Marná však byla moje snaha o bližší zjištění tohoto vzácného svědectví. Odcházeli jsme s nostalgií na nenávratnou dobu našeho mládí, avšak se slibem pracovníka musea, že vykoná vše, aby mou prosbu uspokojil. Bylo to v dubnu 1996. Svůj slib splnil v březnu 1998. Podařilo se mi identifikovat následující jména:

1. npor. Drbohlav, scházejí údaje
2. rtm. Kubiš Jan operace ANTROPOID
3. čet. asp. Rozprým M. scházejí údaje
4. rotný Mikš Arnošt operace ZINC
5. rotný Svoboda Karel, operace WOLFRAM
6. rotný Čoupek Jindřich, operace BIOUAC
7. rotný Pospíšil František, operace BIOUAC
8. četař Hrubý Jan, operace BIOSCOP
9. četař Grabovský Bohuslav, operace INTRANSITIVE
10. svob. asp. Tesař Josef, scházejí údaje
11. des. asp. Bublík Jaroslav, operace BIOSCOP
12. des. asp. Kolařík Ivan, operace OUT DISTANCE
13. rotný Tušner Rudolf, operace IRON
14. svob. asp. Zálesák František, scházejí údaje
15. des. Škacha Vladimír, operace SILVER B
16. voj. Dvořák Oldřich, operace STEEL
17. rotný Trpík František, operace GLUCINIUM
18. rotný Kouba Bohuslav, operace BIOSCOP
19. rotný Zemek Jan, operace SILVER
20. čet. asp. Sedlák Jaromír, údaje scházejí

Osobní záznamy většiny těchto statečných mužů, příslušníků československé zahraniční armády, končí vojenský stroze: „Padl při plnění rozkazu". Položili život na oltář vlasti v nerovném boji v týlu nepřítele. Dík britskému imperiálnímu muzeu se zachoval i podpis rotmistra Kubiše, spolurežekutora Heydricha.

Žije-li někdo z těch, kteří při čtení těchto řádků poznají svůj podpis, autor článku prosí, aby se ozvali cestou redakce a považuje za čest i povinnost, uctít pozdravy těm, kteří jejich jména tak pečlivě uchovávali.

Gen. v. v. Ing. ANTONÍN PETRÁK,

Národní Osvobození

Z České republiky

8 půvabných pohlednic s valašskými motivy z pera Kornelie Němečkové vyšlo ve Vsetíně.--Štěpán Turčínek, Tolstého 19, 746 01 Opava uvítá pohlednice z Kanady. Náhradou může poslat aršíky českých známek.--Podle J. Bigase v ČR stále přežívá názor pivních buranů: Venku si nahrabali, zatímco nám doma bylo ouvej, tak ať teď zůstanou, kde jsou.--Nejstarší česká lokomotiva/z r. 1879/ projela nedávno trať z Jaroměře do Náchoda.--Operní zpěvačka Renée Flemingová prohlásila, že je českého původu.--V BC má úspěchy česká sjezdařka Radka Chrástecká z Dolní Bečvy.--Elegantní je restaurace "U Nouzů" v Hradišti na Písku u Pardubic. Co by kamenem dohodil od Kunětické hory.--Vážným zájemcům pošleme Stanovy Masarykova demokratického hnutí. Jinak mají adresu: Hlavní pošta Jindřišská 14, 1110 00 Praha 1, Box: 83. Vydávají list "Čas".---V. Rabiňák nám poslal hlasovací lístky z Ústí n.L., když se dověděl, že se uvažovalo o tom, že krajané v Torontě budou volit tamní kandidáty. /Voliči v Torontě by byli víc než popleteni./--Slavná herečka Zita Kabátová přijela do Prahy z Kalifornie. V pořadu večera uspořádaném pro Klub aktivního stáří v Praze 7 jí k jejím 85. narozeninám popřáli četní přátelé mladší generace.--Když v r. 1953 bourala StB sochu TGM v Prostějově, naplnila náměstí umělou mlhou.--Býv. političtí vězňové jsou stále rozdělení, ke škodě obou skupin, tvrdí Stan. Stránský.--L. Petrůj se v Uh. Brodu dožil "105". Je vděčen Bohu a slivovici.--Celkem 15 kamionů s cementem přivezli Estonci do Mikulovic na Jesenicku. Byl to dar a obec opravila 6 mostů a lávek, zničených loňskými povodněmi.--V Brně byla výstava I. Štursy o Podkarpatské Rusi.--Anglican N. Winton, dnes 90, navštívil Prahu. Prozradil, že se mu před ním. okupací podařilo do Švédska a do Anglie zachránit 664 židovských dětí.--Am. kosmonaut John Bláha navštívil hvězdárnu v Ondřejově. Jeho předek pocházel z Heráleo u Humpolce.--Po 50ti letech se v kapli státního zámku ve Valticích znovu rozezvučely varhany z r. 1729.--Na zámku Konici u Prostějova byla úspěšná výstava Jar. Foglara.--Na Moravě je průměrně za týden vykradeno 5 kostelů. Ztrácejí se hlavně dřevěné sošky.--Na hřebenech Vys. Tater našlo letos smrt 17 horolezců.--U policie a v armádě je stále 77 procent býv. komunistů a drží se svých míst "zuby-nehty".--Vyšla kniha R. Cílka "Čas triumfu, čas pomsty- 1948 - 1952", s podtitulkem "Pohled do zákulisí politických zločinů". Jedna kapitola je věnována "králi Šumavu" Josefu Hradilovi.--Hraběnka Josefa Podstatzská, 92, se vrátila na svůj zámek ve Velkém Meziříčí. Její syn žije v Ontáriu.--V židenických kasárnách jsou na prodej 2 tanky T-34 a 3 protiletadlové kanóny z 2. války.--Hrabě Josef Barton z Dobenína žil v Torontě a v poslední době v Texasu. Nyní se vrátil na svůj zámek v Novém Městě n. Metují. Líbí se mu, že nebude v ČR létat.--V Plzni se dožil "100" chemik J. Leopold. Má 50 patentů a pracuje na dalších.--Symbolem protikomunistického odboje v Hostýnských horách je Holubova chata. Je i dnes oblíbeným cílem trampů. Mnohé nám vysvětlil Stan. Říčánek z Holešova.--V N. Jičíně stojí před soudem býv. vyšetřovatelé StB Mlejnecký a Krkoška. Byli zvláště krutí ke kněžím.--Podle TV1 zachraňovali čest národa mezi květnem 45 a únorem 48 hlavně tito muži: Václav Majer, JUDr. Prokop Drtina, RNDr. Vladimír Krajina a Msgr. Jan Šrámek.--Archiv čs. diplomata dr. Arnošta Heidricha je v Městském muzeu v Jaroměři.--Na sv. Hostýně byl odhalen památník obětem "Zdivočelé země". Je tam 14 jmen, obětí kom. justice v 50. letech.--"Ratíškovický Zvon" přinesl zajímavý článek od V. Vacenovské, která pracovala v Anglii jako au-pair.--Kanadští diplomaté v Praze chodí často do restaurace Bruska, Dejvická 20, Praha 6.--Klub abs. Baťovy školy práce ve Zlíně byl šokován zprávou, že v Sydney v Austrálii zemřel náhle baťovec Josef Buršík.--Turistické pramičky zas projíždějí Uh. Hradištěm a po Baťově kanálu.--Většina t.zv. agentů záp. rozvědek byla v 50. letech vězněna na Svornosti na Jáchymovsku. Byli usvědčeni K. Zbytkem, který žil v Anglii a pracoval pro obě strany.--Castro nemá zájem povýšit české diplomaty na úroveň velvyslanectví. Praha je tím zklamána.

Političtí vězni odmítají komunismus

Pod heslem Komunismu již bylo dost se na pražském Žofíně sešlo více než 800 bývalých politických vězňů, aby varovali před vlivem bývalých i současných komunistů na vývoj v České republice. Účastníci shromáždění přijali rezoluci vyzývající současnou politickou reprezentaci a soudce k důslednému vyrovnání se s minulostí. Předseda pořádající Konfederace politických vězňů České republiky Stanislav Drobný poukázal na infiltraci bývalých nomenklaturních kádrů do ekonomické sféry, politických struktur i médií. On i další řečníci žádali odtajnění spisů bývalé Státní bezpečnosti a stíhání osob zodpovědných za zločiny komunismu, které zůstávají ještě devět let od zahájení demokratických změn nepotrestány. Shromáždění narušil incident, při kterém musel být ze sálu vyveden jeden z jeho účastníků. Starší muž držící prapor s logem KDU-ČSL stál v čele místnosti a ani po výzvách pořadatelů i přítomného úřadujícího předsedy lidovců Jana Kasala nehodlal prapor složit. Organizátoři ho tedy proti jeho vůli odvedli do předsálí. S projevy o dědictví komunismu vystoupili rovněž špičky většiny parlamentních stran - senátor Milan Kondr (ODS), Jan Kasal (KDU-ČSL), šéf Unie svobody Jan Ruml a rovněž předsedové ODA a DEU Daniel Kroupa a Ratibor Majzlík. Pozvaní zástupci sociálních demokratů se nedostavili. Konfederace politických vězňů má s ČSSD poněkud napjaté vztahy zásluhou předvolebních výzev v roce 1996 a letos, ve kterých bývalí vězni varovali voliče před volbou sociální demokracie a srovnávali jejího předsedu Miloše Zemana s poválečným sociálnědemokratickým politikem Zdeňkem Fierlingerem. Právě pod jeho vedením se sociální demokraté po únoru 1948 sloučili s komunisty.

České elektrobusy do Kanady

Praha (rw) – Memorandum o působení Škoda a. s., v Kanadě v oblasti výroby a montáže elektrobusů s palivovými články a o zastupování této společnosti v hlavních podnikatelských oborech podepsal minulý týden s premiérem kanadské provincie Britská Kolumbie Glenem Clarkem generální ředitel Škody L. Soudek. Našemu listu to oznámil tiskový mluvčí společnosti D. Soukup.

Jak mluvčí upřesnil, Škoda a. s., vstoupila s německo-kanadskou firmou Daimler-Benz Ballard do projektu Světové banky a bude hlavním dodavatelem dopravních prostředků s nulovými emisemi pro Kanadu a další země. Dopravní prostředky s palivovými články jsou revolucí v dopravní technice a ve Vancouveru by měly první elektrobusy s palivovými články začít jezdit v roce 2000.

GLOSA

Boží mlýny

Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování komunistických zločinů se podařil husarský kousek – dostat před soud bývalého vyšetřovatele StB, který má na svědomí smrt faráře Josefa Toufara. Na sklonku roku 1949 připravila StB absurdní divadlo v malém kosteliku v Číhošti na Vysočině, kde se při kázání na oltáři pohnul směrem k západu kříž a opět se vrátil do původní polohy. Zázrak, nebo znamení? Zvěst o pohybu Ukřižovaného se rychle šířila a oči věřících se obracely k tamnímu kostelu Panny Marie. V další dny byl farář Toufar odvlečen komandem StB a obviněn z pobuřování. Bylo odhaleno technické zařízení, které uvádělo kříž do pohybu. Marně se kněz hájil, že s aparaturou nemá nic společného. Režim se chystal zasadit církvi tvrdý úder a chtěl vytvořit na vesnicích atmosféru strachu, aby zlomil odpor proti vstupu do JZD. Při výslechu byl kněz doslova umlácen k smrti. Jeho zmučené tělo nebylo ani vydáno příbuzným k důstojnému pohřbu a byl pohřben tajně. Dočkáme se někdy rozsudku nad trýzniteli této a dalších nevinných obětí totalitního režimu? Vždyť v podobném případu z Uherského Hradiště se trojici bývalých estébáků beztrestně daří soudní řízení zdržovat a protahovat snad až do nekonečna. Pokud opravdu uniknou lidské spravedlnosti, nezbude nám zřejmě nic jiného, než věřit, že boží mlýny skutečně existují. Takto si však oběti komunismu vyrovnání s minulostí nepředstavovaly. VLADIMÍR ROGL

Od tragédie českých hokejistů uplynulo půl století

Krutý osud zneuctily nehorázné fámy

JOSEF MIKOLÁŠ

Utkání skončilo, uprostřed kluziště si podáváme ruce s domácími Anglokanaďany. Ti z nás, co umí alespoň trošku anglicky, rozeznávají při stisku ruky po boji také slova účasti. Nechápeme, nevěříme. Šest našich kamarádů, co nepřiletělo jiným letadlem z Paříže do Londýna, prý zmizelo nad Kanálem La Manche beze stopy. Byl to šok. Snad hodinu sedíme v kabině, nikdo se nesvléká z výstroje. Ticho, s hlavami v dlaních čekáme, že se otevřou dveře kabiny a v nich se objeví Zdeněk Jarkovský, Vilibald Šťovík, Miloslav Pokorný, Ladislav Troják, Karel Stibor a Zdeněk Švarc. Až na Zdeňka Švarce pět mistrů světa ze světového šampionátu 1947 v Praze a pět stříbrných medailistů z olympiády ve Svatém Mořici 1948.

Ale čas plyne a nikdo nepřichází ... Po dlouhých padesáti letech vzpomíná na to osudné pondělí 8. listopadu 1948 mistr světa z roku 1949 a tehdejší účastník zájezdu čs. hokejistů do Francie a Anglie Augustin Bubník. Tehdy se chystal k oslavám 20. narozenin, letos mu bude 21. listopadu sedmdesát.

Zájezd byl provázen od samého začátku potížemi a nesnázemi a vedoucí výpravy Antonín Vodička to umocnil osudovou větou: „Tento zájezd měl již tolik problémů, že se při něm určitě něco stane."

První zápas hráli naši hokejisté 6. listopadu 1948 v Paříži, kde zvítězili nad Racing Club de Paris 4:3. Podle předem stanoveného plánu mělo mužstvo ČSR pokračovat v letecké cestě do Londýna až v pondělí 8. listopadu.

Avšak Francouzi oznámili, že pro část výpravy jsou zajištěna místa v letadle už na neděli 7. listopadu. Proti této změně vedení naší výpravy protestovalo, protože hráči Troják, Pokorný, Stibor a Šťovík neměli britská víza z Prahy a měli je obdržet až v pondělí v Paříži na britském vyslanectví. A. Bubník vzpomíná: „Přemlouval jsem Mílu Pokorného, aby si se mnou vyměnil pas, byli jsme si na fotce trochu podobní. Nechtěl o tom ani slyšet, kdo by se také dobrovolně zbavil možnosti prohlédnout si Paříž. A tak jsem cestoval do Londýna už v neděli s první várkou já ..."

Vedoucím miniskupiny byl určen Láďa Troják

Ladislav Troják, košický rodák, kterého přetáhli do LTC Praha, se stal jako nejstarší vedoucím miniskupiny hráčů, kteří letěli z Paříže až v pondělí 8. listopadu. Na pařížské letiště Le Bourget jel s hokejisty i ředitel zimního stadiónu v Paříži, pan Michaelis, a bylo ho tam opravdu zapotřebí, protože kvůli špatnému počasí nestartovala ani letadla na mezinárodních linkách. Žhavila se telefonní linka Paříž - Londýn, až nakonec došlo k dohodě: hokejisté mohli použít zvláštního letadla. Z letiště se toho 8. listopadu odlepilo dvoumotorové letadlo typu Beachcraft poznávací značky F-BGAF soukromé společnosti Mercure. Stroj řídil vynikající sportovní a bývalý válečný pilot René de Narbonne, letištní hodiny ukazovaly čas 16.28 hodin. Po startu v Paříži letadlo uhnulo - proti pokynům dispečera z letištní věže - z daného kursu a dalo se podél francouzského pobřeží směrem na Cherbourg. Do Londýna však dvoumotorový Beachcraft poznávací značky F-BGAF nedoletěl ... Poslední depeši zachytily pozemní stanice v době, kdy se letadlo nacházelo v prostoru Le Mans, tedy jihozápadně od místa startu.

Potom už zbyly jenom možné i nemožné dohady

Vraťme se ještě v inkriminovaném čase zpátky do Londýna. Naši k zápasu nastoupili pouze s osmi hráči, Angličané ukázali sportovního ducha a nastoupili rovněž se stejným počtem hokejistů. Naši vyhráli 5:3, ale ani po skončeném zápase se zbývajících šest hokejistů v Londýně neukázalo. Sportovní redaktoři, již měli ten večer 8. listopadu 1948 službu, dostali zprávu o utkání z Londýna, ale zároveň i tu smutnou zvěst, že šest našich hráčů, kteří měli přiletět malým soukromým letadlem, zatím nedoletělo. Druhý den se v našich novinách objevil trochu zavádějící titulek „Kde přistáli hokejisté?", který v následujících dnech, týdnech a měsících svádělk všelijakým kombinacím a bohapustým výmyslům. Tomu nahrával nejen titulek z novin, ale hlavně tehdejší politická poúnorová situace v naší zemi.

Byl to hazard zkušeného pilota René de Narbonneho?

Pracovník zaměřovací stanice v Orly vyslovil závažné prohlášení: „Pilot Narbonne je výborný letec, ale často nedbal navigačních pravidel. Tentokrát kursem na Cherbourgh nevolil dobrou cestu. V prostoru mezi Paříží a Le Mans udělal největší chybu, že se nevrátil, když pro mlhu zřejmě zjistil beznadějnost letu. Chtěl asi do Londýna doletět za každou cenu. Jeho letadlo mělo pohonné hmoty na 22 hodin letu. Poloúřední zpráva z Anglie uváděla, že kolem 19. hodiny bloudilo nějaké letadlo nad vřesovišti v jižní Anglii. Letělo nízko a zdálo se, že hledá místo k přistání. Místní obyvatelé uváděli, že bylo slyšet jen krátce a že zmizelo beze stopy. Nakonec zbyla jen nepotvrzená domněnka, že letadlo havarovalo u Dieppe. To už bylo v době, kdy naše hokejová výprava z Londýna byla dávno doma, protože svůj zájezd přerušila, odřekla pět dalších zápasů a vrátila se do Prahy.

Zejména sportovní veřejností kolovaly „zaručené zprávy" - jsou v Kanadě, ... uletěli do Ameriky atd. Jenomže z Kanady přišel velmi brzy do Prahy dopis Matěje Buckny a v něm bylo psáno: „Byl bych moc rád, kdybych mohl alespoň potvrdit, že moji kamarádi žijí, ale bohužel nemohu ..." Tehdejší předseda Amatérské hokejové asociace (AHA) Walter Brown končil svůj dopis slovy: „ ... jsem zdrcen událostí, o které jsem se dověděl, a nechce se mi věřit, že bych se už nikdy neměl setkat se svými přáteli."

Dlouhý čas po této smutné události vydalo moře v lamanšském průlivu dvě oběti katastrofy. V jedné z nich byl bezpečně identifikován pilot René de Narbonne, kapitán letadla F-BGAF, které od pondělka 8. listopadu 1948 17.39 hodin už na žádnou výzvu neodpovědělo ...

Vznikne již čtvrtý národní park

Praha (bar) - Čtvrtým a zřejmě posledním národním parkem v zemi se patrně stane České Švýcarsko v severních Čechách. Vláda už přijala návrh zákona, který ještě musí schválit parlament.

■ V BRNĚ VYHRÁL KANAĎAN

Hlavní cenu 39. mezinárodní výběrové soutěže nekomerčních hraných filmů Brněnská šestnáctka získal v neděli Cimon Charest z Kanady za snímek Eliánův životní dech. (ČTK)

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Ota Koutný /Vídeň/děkuje i touto cestou senátorům Vojířovi a Havlíčkovi, jakož i poslanci P. Dostálovi a předsedovi ČSSD Miloši Zemanovi, že organizovali a účastnili se setkání se "starou gardou" čs. sociálních demokratů, žijících v exilu po únoru 1948. Na přetřes přišel i tzv. Slučovací sjezd soc. dem. a kan., který se nikdy nekonal. --"Slovo" mělo zajímavý článek o Češích, kteří se usadili koncem min. století u řeky Amuru na Dálném východě a na Kavkaze. Oba pokusy skončily špatně. --"Střípky" na N. Zélandě pokračují se studií S. Bertona o životě v Austrálii. --MUDr. J. Žák s paní Marcelou se odvážili do rudé Číny a poslali nám pohlednici z Pekingu. Jinak žijí v Luganu a v Praze. --Krajané usedlí ve Švédsku se zúčastnili odhalení pomníku R. Wallenbergovi v Lidingö. /Dotyčný se narodil 1912 a byl zastřelen v Moskvě 1947./ --Básnířka Jana Witthed se zasloužila o "Hodinku poesie" poblíž Göteborgu. Z vlastní tvorby četli: P. Mrázek, O. Štorch a Jana Witthedová /příbuzná dr. Martina Skály z Hull, Que./ --Krajanská kolonie v Sydney zažila zklamání s dr. V. Blažkovou, která přiletěla, aby sepsala příběhy našich lidí tam usedlých. Knihu na toto téma nyní připravuje Eva Střížovská. --V Norimberku zemřel Jiří Přenosil. --Informace o Karlu Zbytkovi přijme Jiří Janků, Česká TV, Kavčí hory 140 70 Praha 4. Byl to agent čs. kom. rozvědky v Anglii v 50. letech. --Spisovatelka Blanka Kubešová ze Švýcar besedovala úspěšně pro čs. rozhlas s Jiřím Brožem. --"Č. Dialog" oslavil znovu dr. h. c. Milana Vyhnálka z Tasmánie. Dostal Cenu MZV ČR a při oslavě se popíjela mongolská vodka. --V Indii působí kat. misionář Jan Heď, salesián a rodák z Jihlavi. --Mirek Paulík, usazený na N. Zélandě, navštívil rodné Židenice.

Vladimír Vaněk – zpravodajec dvou odbojů

Již patří k historii našeho odboje, že jeho zpravodajci se neomezovali na zjišťování důležitých zpráv o nepříteli a na zajišťování spojení mezi odbojovými složkami, ale účastnili se i boje proti nepříteli se zbraní v ruce. V neojedinělých případech k tomu u nás patřil i smutný úděl, že se jim doma za to nedostalo věděk. Takový osud postihl také řadu příslušníků Zpravodajské brigády (viz Občasník 3-4/1997, s. 8). To vše provázelo i život významného zpravodajce účastníka odboje v obou světových válkách Vladimíra Vaňka.

Ač Čech, nenarodil se ani neumřel v české zemi. Jeho rodištěm byla vesnička Dobrá v Haliči a zemřel v Římě. Jeho životní cesta z Dobré do „věčného města" trvala sedmdesát let (28. 5. 1895 – 15. 6. 1965) a byla hodně klikatá a nesnadná. Vedla nejprve přes Prahu, kde studoval grafiku, do Kyjeva, kde měl v r. 1914 výstavu svých dřevorytů. Odtud prošel různými ukrajinskými a ruskými městy jako účastník bojů československých legií se zbraní v ruce. A to předznamenalo jeho další osudy – v protinacistickém odboji i po druhé světové válce.

Lze říci, že hlavní náplní odbojové činnosti Vladimíra Vaňka v obou světových válkách bylo předávání zpráv mezi domácím a zahraničním odbojem. Svou zpravodajskou dráhu odstartoval jako řadový rozvědčík České družiny r. 1914 v Rusku. Hlavní úlohou rozvědčíků tehdy bylo – podobně jako u příslušníků naší Zpravodajské brigády – „ustavičně pozorovati nepřítele a stále o něm podávati zprávy – hlavně o jeho síle a přeskupování bojových jednotek" (E. Mašín, Česká družina, 1922, s. 77). Když získali v boji zajatce, sami jej hned podrobovali výslechu a potom s hlášením odesílali k nadřízenému štábu.

Ale Vladimír Vaněk dostal i náročnější zpravodajský úkol. Počátkem listopadu 1914 byl vypraven přes frontu do vlasti, aby vedoucím českým politikům a Mafii předal zprávy o České družině a odbojové činnosti Čechů v Rusku, a také o manifestu, který vydal vrchní velitel ruských armád k rakouským Slovanům. Ten úkol V. Vaněk splnil, ačkoli většina dobrovolníků z Družiny vyslaných na tuto „tajnou rozvědku" byla Rakušany pochytána; pak teprve jako absolvent rakouského důstojnického kurzu odešel na ruské bojiště a činikem do zajetí se znovu dostal do České družiny. Za své zásluhy byl zde v r. 1915 vyznamenán křížem sv. Jiří IV. stupně a povýšen na praporčíka (V. Prášek, Česká družina, 1934, s. 38n.). V historii této odbojové jednotky je zmiňován ještě koncem r. 1915, ale už v příštím roce zase plní úkol zpravodajce mimo Rusko.

Když byl v r. 1916 Československý střelecký pluk v Rusku změněn na brigádu, v souvislosti s plánem výstavby velké čs. jednotky vyslal Svaz československých spolků na Rusi V. Vaňka – společně s družiníkem Z. Reimanem – do Londýna: aby o všem předali zprávu T. G. Masarykovi a přesvědčili jej o reálnosti plánu vybudovat v Rusku naše vojsko, které by se v co největším počtu zúčastnilo válečných operací (o tom podrobněji K. Pichlík a kol., Českoslovenští legionáři, 1996, s. 77). Následující léta 1917 a 1918 jej zastihují zase ve Švýcarsku a v Itálii.

Po vzniku samostatné republiky Vladimír Vaněk uplatňuje své zpravodajské zkušenosti v diplomatických službách: na našem velvyslanectví ve Švédsku, jako konzul v Linci, pak jako legační tajemník v Paříži a nejdéle (1931–1937) jako legační rada ve Stockholmu, který se stal jeho útočištěm za druhé světové války. Tudy dostával důležité zprávy do Londýna prezident E. Beneš, „dokud tam na německý nátlak Švédové neuvěznili našeho exvyslance dr. Vaňka", jak píše ve svých pamětech účastník a znalec protinacistického odboje V. Černý (Paměti 1938–1945, 1992, s. 325)

Ano, Vladimír Vaněk byl ve Švédsku r. 1942 odsouzen za „špionáž na území neutrálního státu", protože pracoval pro náš odboj a udržoval spojení Prahy s Londýnem. Dvouleté věznění v langholmské káznici však využil k sepsání historického románu Země krvácí – země kvete. Na základě historického dokumentačního materiálu v něm zobrazil náš pobělohorský odboj po boku Švédů, tolik podobný našim oběma odbojům ve dvou světových válkách. Vždyť oba prodělal, mohl tedy zasvěceně údaje historických podkladů dokreslit. Mj. týká se to i jazyka, kterým jeho hrdinové v onom pobělohorském odboji mluví (viz Občasník h.s. ZB a R-3 6/1996, s. 22–23).

Ta kniha s autorovými vlastními dřevoryty byla víc než historickým románem. Měla také svůj význam v našem protinacistickém boji za obnovení státní samostatnosti. Na její předsádce čteme, že když ve Švédsku ve švédštině vyšla, jeden z poslanců riksdagu s jejím exemplářem v ruce interpeloval vládu, žádaje okamžité znovuuznání československého státu (1944).

Podstatné údaje o literárním díle i životě Vladimíra Vaňka najdeme v Slovníku českých spisovatelů 1948–1979, vydaném s přispěním Nadace Charty 77 ve Stockholmu (Toronto 1982 s. 481–482). Poslední věta o jeho životních příbězích zde bohužel zní: „R. 1945 se navrátil do Československa, odkud musel po únoru 1948 opět emigrovat."

občasník

PhDr. Igor Němec

NAŠI V USA

V květnu t.r. zemřel v Seminole, FL. náš věrný čtenář a bodrý Honák, Blahomír Vavrouch. Jeho paní Evě vyslovujeme naši upřímnou soustrast. --V Bratislavě zvolili znovu dr. Miloše Rechcígla předsedou Společnosti pro vědy a umění. Výroční konference SVU bude koncem dubna 1999 v Minnesotě, nejspíš v Minneapolis. --Doktor pedagogiky a zástupce ředitele opavské věznice, Bohuslav Burkiewicz, se stal cykloturistou: projel křížem-krážem Aljašku a zabrousil i do Yukonu/bez kanadského visa/. Největším problémem byli komáři. --Vzpomínky u pomníčku 3. odboje ve Valašských Kloboukách se letos účastnili i manželé Kánští z USA /paní je dcera popravené vlastenky dr. Milady Horákové/ a ředitel RFE P. Pecháček. Všestranně aktivní je stále A. Bedrošová /je v Okresní radě KPV a j./ --Vzdělavatel Sokola LA, J. J. Vondráček, /213/ 462-9849, sděluje, že bohatá knihovna českých knih je k dispozici veřejnosti. --11. 6. to byl rok, co v Rochester, NY, zemřela pí Dagmar Kotoučová, obětavá Sokolka. --V Laurel/kdesi v USA/ měl autodílnu Jiří T., který se při pokusu o přechod veň v 50. letech dotkl vlákna spojeného s minou a ztratil obě nohy. -- Popel bývalého redaktora "Hlasatele" v Chicagu, byl uložen do rodinné hrobky v Ml. Boleslavi. Jeho syn pokračuje v kritickém postoji vůči vládě ČR. --Poslední Valné hromady Rady vzájemnosti Čechů a Slováků/dříve: Rada svob. ČSR/ se v lednu t.r. v New Yorku účastnilo jen 6 členů: Fryščák, Jeřábek, Knorr, Nápravník, Povolný a Viest. Rada ztratila bezdaňový status. --V LA promítali dva znamenité filmy Jiřího Weisse: "The Wolf Trap" a "Martha and I". --V Auroře, CO. zemřela známá majitelka české pekárny A. Vyčítalová, 97. --Naši krajané, pokud milují české polky, želí odchodu Fr. Jankovce /Krále polek/ v Tampě, FL. Bylo mu 83 let./Za války se vyznamenal v boji o belgické městečko Bastogne, které Němci obklíčili koncem r. 1944./ --Bulletin "Czech Nebraska" přinesl biografie Dagmar Burešové a J. Moserové. Obě stále figurují v českém politickém životě. --Karel Vidlák začal jako čističník ve Slezském domě v Knově, zdokonalil se v hotelu Waldorf Astoria v New Yorku a v Hollywoodu a dnes je vedoucím v pražském Obecním domě. Jeho heslem je "Zákazník je král!" -- Český tisk vzpomněl, že při převrácení výletního parníku "Eastland" v r. 1915 přišlo uprostřed Chicaga o život 220 našich krajanů. Vezla 2.500 pasažérů. --Joe Machek z Olomouce dokončil v LA svou rozsáhlou autobiografii. Žil i v Montreálu a vynikl /a stále vyniká/ jako Sokol. -- George Janecek /bratranec vydavatele t. l./ a manželka Marion, rodiče 12ti dětí, oslavili v Omaze, NE 50. výročí svatby. --Známá překladatelka K. Čapka, dr. Bohuslava R. Bradbrooková, se narodila 15. 3. 1922 ve Valašském Meziříčí.

Měsíčník moravského humoru a srandy:
"Trnky-Brnky", Box 55, 763 12 Vizovice, ČR.
US$10 za rok..

MEDA MLÁDKOVÁ

Narodila se na zámku v Zákupech, otec tam spravoval pivovar. Když jí bylo deset let, bydlela na zámku v Buštěhradě. Odtamtud si asi pozdější kunsthistorička odnesla jemný cit k architektuře. V roce 1948 emigrovala do Švýcarska. Soustředila se na pomoc krajanům v nouzi, zejména studentům, kterých opustilo vlast na dva tisíce. Později se v Paříži setkala se svým budoucím manželem Janem Mládkem, který pracoval jako ekonom pro Mezinárodní měnový fond. Vzala si ho v roce 1960. Lásku k umění v ní probudil František Kupka. Jeho obraz Katedrála koupila skoro za milion dolarů. Kvůli tomu prodala dům. Dozvěděla se, že v Čechách vzniká řada skvělých uměleckých děl, jejichž autoři však nesmějí z politických důvodů vystavovat. Rozhodla se tedy jejich obrazy nakupovat a kompletovala sbírky těchto umělců. Kromě Kupky např. Nepraše, Načeradského a Koláře. Za dvacet let od roku 1967 se jí podařilo dát dohromady 1200 obrazů, mezi nimi 220 Kupkových. To ji po roce 1989 převedlo k myšlence, že by svou sbírku darovala Praze a umístila ji v Sovových mlýnech, ke kterým měla i osobní vztah, protože na Kampě kdysi bydlela. Překážkou urychleného zahájení projektu byl však spor o vlastnictví objektu, který byl v roce 1992 protiprávně převeden společností von Neuman. V květnu 1997 bylo vydáno soudní rozhodnutí, které tento převod neuznalo. Magistrát hl. m. Prahy pani Mládkové Sovovy mlýny, které jsou v havarijním stavu, pronajme. Veškerou starost s rekonstrukcí a galerijní činností včetně finančního zabezpečení vezme paní Mládkova na sebe, v čemž jí pomůže nadace, kterou pro ten účel zakládá. Galerie má být otevřena v roce 2000, kdy bude Praha v centru pozornosti v rámci projektu „Kulturní města Evropa".

Zkuste štěstí v loterii

Praha/Washington – Chcete se legálně usídlit ve Spojených státech? Pak můžete využít šanci, kterou skýtá americká vízová loterie. Podle přísluš ného imigračního zákona lze letos od 1. do 31. října poslat přihlášku do losování amerických přistěhovaleckých víz (viz pro trvalý pobyt). Jak náš list informoval americký Výbor pro konzulární záležitosti, letos byla na seznam zemí pro program Diversity Immigrant Visa, v jehož rámci je každoročně rozdělováno 55 000 přistěhovaleckých víz, zařazena také Česká republika.

•Amerika za ten pokus stojí,• tvrdí 26letý Jan Hynek. Někdejší Pražan získal přistěhovalecké vízum, jež je prvním krokem k udělení amerického občanství, před dvěma lety právě v loterii. Přiletěl do New Yorku, kde mu v začátcích pomohli známí. Teď již šest měsíců žije ve Washingtonu. Pracuje jako řidič dodávky. Uvažuje, že se přihlásí ke studiu politologie.

•Uvidím, jestli mi vyjde škola a jak se mi bude dařit v budoucnu,• odpovídá Hynek na otázku, zda v USA zůstane. •Nejspíš se zde ale usadím. Mám pocit, že ta loterie pro mě byla taková osudová záležitost. Byla to vlastně moje první sázka a zároveň první výhra,• říká.

Americké Národní vízové středisko počítá s tím, že do letošní vízové loterie obdrží 6 až 8 milionů platných přihlášek.

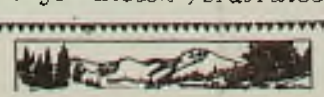
Podmínky pro registraci v loterii o přistěhovalecké vízum nejsou přísné. Stačí mít středoškolské vzdělání nebo prokázat za dobu uplynulých pěti let dvouletou pracovní zkušenost v zaměstnání, které vyžaduje alespoň dvouleté zaškolení. Informace o způsobu podání přihlášky a údajích, které v ní musíte uvést, jsou dostupné na telefonním čísle 001-900-884-8840 nebo na internetové adrese http://travel.state.gov., kde naleznete rovněž formulář přihlášky.

•Losování výherců probíhá pomocí počítače a je přísně namátkové. Tvrdí-li nějaká agentura, že může zlepšit vyhlídky žadatele na výhru, slibuje něco, co nemůže splnit,• upozorňuje Výbor pro konzulární záležitosti.

Když v loterii nevyhrajete, nemusíte ještě věšet hlavu. Pobyt ve Spojených státech si můžete legalizovat i sňatkem s Američanem či Američankou. Musíte ovšem počítat s tím, že, na rozdíl od poměrů, jež panují v České republice, budete ve Spojených státech podrobeni zevrubnému zkoumání důvodů sňatku i průběhu manželství. Musíte obstát v pohovoru s úředníkem, který bude zjišťovat, zda důvody sňatku byly •upřímné•. •Za vodou• nebudete ani v případě kladného verdiktu. Dostanete jen povolení pobytu na dva roky. Teprve když vaše manželství přečká tuto •zkušební• dobu, získáte právo na americké občanství.

A nepotká-li vás štěstí ve hře, ani v lásce? Nic není ztraceno. Americké přistěhovalecké vízum můžete získat za peníze. Nikoli podloudně, ale zcela legálně, na základě federálního zákona. Stačí k tomu •maličkost• – investovat ve Spojených státech 500 000 dolarů, tedy asi 15,3 milionu korun, za podmínek, které vám stanoví příslušný vládní úřad.

PAVEL JÉGL

Old West Stamp Shop
Established 1953
COMPLETE LINE OF PHILATELIC SUPPLIES
TONY & CECIL CIFKA
ROOM 233 UNIVERSITY BLDG (303) 629-5182
910 16TH STREET DENVER, COLO 80202